

Apocalipsis

Nuna ra Jesucristo, ja ua ya yø hya bi 'yutra Xuua, bi japi da badi te ja ngue di nja m'mefa.

¹ Nuya yø hya ja ua, guehya nnepra Jesucristo da fadi hanja ya. Oja bi japra Jesucristo ngue nu'ua yø mɛfi Oja, da badi hanja ya yø hya ja ngue n'na zihmantho di nja. Nuga dra Xuua, ra Jesucristo ba penngagui ra anxɛ, bi jaqui da padi hanja na ra hya na. ² Ma ga xi'ahua te ga da nu. Ga xi'ahua hanja na te gama hya da øde. Ra Jesucristo bi xiqui xanho hanja na ra hya Oja.

³ Nuna ra hya Oja bi t'urqui, ra mmenthj di nthɛui te'o da manna hya p'ua ha di mpeti yø 'yɛc'ɛi. 'Nɛ xquet'a ra mmenthj di nthɛui yø ja'i da 'yøde hanja ya yø hya nt'ot'i. Nu te ra hya da 'yøde, gue'a da 'yøt'a. A nuya yø hya ja ua, himma ya'atho di nja ya.

⁴ Nuga dra Xuua dadi zenguaga'ua yø 'yɛc'ɛi ra m'map'ua yoto yø hniñi ra njap'ua ja ra hai Asia. Oja di jap'ahua 'nɛ da hyut'a ni mmaihua. Nuna Oja i 'baha, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nɛhyø pa di map'ua, hangu yø pa di sigue di m'mai. Di jap'ahua na ra Espiritu Santo, nuna entho yoto yø nyot'i i nɛqui p'ua ni hyandra nthuts'i Oja. ⁵ Di jap'ahua na ra Jesucristo, guehna xifi xanho yø ja'i hanja Oja na. Go ra muditho bi bennate 'mø mi du na, 'nɛ guehna ja ra ts'edi ngue di manda gätho

yø dast'abi 'bucua ja ra ximhäi na. Guehna ra Cristo di macja 'ne bi du. Nu'a rá ji bi mäni, gue'a i hoga ma ts'oquih'a. ⁶ Nuna ra Cristo øt'e ngue ma n'yohu p'u ha di manda ngue ndast'abi. Bi 'dacju ra 'befi ngue dyø mmäcjah, para ngue da zäp'u ga thanneh na Oja rá Papá. A nuyá, ma ga españu na ra Cristo maguesε, ngue ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

⁷ A nuyá, nuna ra Cristo, nu'mø bi zøhø di 'yε mahets'i, da n'youi ra gui. Gätho yø ja'i da nu. Nuya yø ja'i bi cuarpu ja ra pont'i da nu 'mø bi zøhø. Nu'mø bi nu yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, gä di nya dummäi. Da ngut'atho.

⁸ Nuna ma Hmuñu Oja jase rá ts'edi, nguna ra hya xicju, i εna: “A nugä para zantho dí 'bui, porque ya nmi 'bucä p'u bá fudi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nzeñui, pe nugä ga sigue ga m'mai para zantho”, i εna. Porque nuna Oja i 'buhya, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nehyø pa di map'u, hangu yø pa di sigue di m'mai.

⁹ Nugä drá Xuua, gä dadi ncuh, gäthogah, ya ma n'yohu ra Jesucristo. A nuyá, di tocagahu ngue dí sähu ra n'u ya. Pe gä dí ohu rá 'yε ra Cristo nuna di hacju ra ts'edi ngue ga seti hangu ra n'u ja ngue ga thohmu. A nu'mø ma m'macä p'u Patmos, ja n'na ra t'uhäi ja made ra jathe, ja dá op'u ra fädi. Bi joqui ngue dá mambrá hya Oja, dá xicä yø ja'i te'o na ra Jesucristo. ¹⁰ Nuna n'na ra pa ngue mi thanne yø ja'i ra Hmu Jesús, ra Espíritu Santo bi pärcaguí ma nthandi, 'da ma'dan'yo dá nu. Dá øcua

ja ma x̄tha ngue nts'edi ga nzoca n'na n'c̄ei. Nup'u dá øde, tengutho 'mø bi 'bixtra corneta. ¹¹ Nu'a bi zoqui bi 'ȳngui:

—A nugã para zantho dí 'b̄ai, porque ya nm̄i 'b̄acã p'u bá f̄adi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nz̄egui, p̄e nugã ga sigue ga m'm̄ai para zantho. Ague Xuua, dam̄i cuat̄ra sacua te gã guí nnu ya. Gui p̄ennbã ra sacua yø 'ȳc'ei 'b̄a'u yoto yø hn̄ini rá njap'u ja ra häi Asia. Nuya yoto yø hn̄ini ya, guehna ra hn̄ini Efeso, ra hn̄ini Esmirna, ra hn̄ini Pérgamo, ra hn̄ini Tiatira, ra hn̄ini Sardis, ra hn̄ini Filadelfia, ra hn̄ini Laodicea.

¹² Nugã drã Xuua, dá 'bãrb̄aya ngue dá h̄et'a nzoqui. P̄e nu'mø ma 'bãt'i, dá nu yoto yø mfoxiyo ngue ra oro. ¹³ Nup'u ja'u yoto yø mfoxiyo p'uya, dá h̄eti ngue ̄t'inde n'na ra n'yohu. He rá he s̄ot'e astã yø gua. Rá tiya p'uya, gã ra oro di ngat'i. ¹⁴ Yø xtã p'uya, gã ra t'axi, ̄na ra t'axca xid̄e'yo oque ra t'axca s̄e. Yø dá p'uya, di yoxni tengutho rá thai ra sibi. ¹⁵ Yø gua p'uya, di yoxni tengutho ra t'egui 'mø bá pømp'u ja ra orno ngue xã mma mats'axt'i xandõho. Nu'a ga nt'øde 'mø bi nya p'uya, tengutho gui hi ra ndate dehe. ¹⁶ Nup'u ja rá 'ȳe ngue rá n'ȳei, i ha yoto yø s̄ø. I pømp'u ja rá ne n'na ra ts'anjuai ja yoho yø h̄eti. Rá hmi p'uya, di yoxni tengutho gui yotra hyadi 'mø h̄inte jut̄i.

¹⁷ Ma h̄erp̄u 'bãi, dá tãgui tengutho n'na ra du, dá sop'u ja yø gua. Bi macrá 'ȳe ngue ra n'ȳei, bi doscagui, bi 'ȳngui:

—'Yø guí s̄u. Go guecã dí 'b̄ai para zantho, porque ya nm̄i 'b̄acã p'u bá f̄adi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nz̄egui, p̄e

nugä ga sigue ga m'müi para zantho. ¹⁸ Guecä dí 'bui hangü ra pa. 'Nε bi hñu ngue dá tu, pε nuya dí 'bui para zantho ya. Go dí hagä ra nsogui ngue ra ndate, go dí hagä ra nsogui p'ü 'buhyø ánima. ¹⁹ A nuyá, dami cuatra sɛcua te gäma hya guí nñu ya. Cuatra sɛcua'a te bi nja ya, da gue'a te di nja m'mefa. ²⁰ Nuyá, ga xi'i te ga mbønya yoto yø sø gá nñua ja ma n'yεigä ya. Co 'nεhya yoto yø mfoxiyo ngue ra oro di másqui, ga xi'i te ga mbøni. Nuya yoto yø sø gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto yø mēfi Oja ya. Guehya 'bet'o p'ü di mpeti yø 'yεc'ei ngue yoto yø hñini ya. A nuya yoto yø mfoxiyo gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto 'bui yø 'yεc'ei ya.

2

¹ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ü 'buhyø 'yεc'ei'a ra hñini Efeso. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna ja yoto yø sø p'ü ja rá n'yεi, nuna di therbu made ha ja yoto yø mfoxiyo ngue ra oro. I εna: ² Dí pacä te gä guí øthü. Dí padi ngue guí ha ra ts'edi guí ørpahü rá 'bēfi Oja. 'Nε guí seti hangü ra n'ü guí thohmü. Dí pacä ngue hñi gadi nsixü yø ts'oc'ei. 'Nε dí padi ngue pønyø ja'i ngue nne da hyä'ahü, i εna ngue ma representante. Pε gá hyaspahü ra güenda te ga 'yo ya yø ja'i ya, 'nε gá tinnbahü ngue guehya fehni ya. ³ Guí seti hangü ra n'ü guí thohmü, 'nε 'bui'da ngue εmmēi ørcagui ma 'bēfi, hñiha ga ngohyø mmüi. ⁴ Pε nugä jap'ü n'na ra hya nná sɛ'ahü. Nuna ra hya na ngue zits'utho gadi macjü, ya hñini mantho gadi macjü tengutho p'ü bá fadi, ngue janjuani gá hyo ni mmüi gá macjü. ⁵ Dami bēni ha bi njap'ü

guá ets'i ngue gadi macjɛ. A nuyá, dami 'bä'nɪ mmɪihɛ n'na zihmantho, dami macjɛ tengutho gmɪ ɔthɛ m'mɛt'o. A nu'mø ngue hinguí nne gui macjɛ, ga mmagä p'ɛ ngue ga hacä nɪ mfoxiyohɛ p'ɛ ha ja. ⁶ A nuna n'na ra hya jap'ɛ guí ɔthɛ, dí nnu manhogä na, ngue madits'ɛ guí nnu manhohɛ'ɛ yø hya xännbabi yø ja'i ra Nicolás. A nugä p'ɛya, xquet'a 'nɛqui madits'ɛ dí nnu manhogä na ra hya na. ⁷ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yɛc'ɛi ra Espíritu Santo, i ɛna: Nu ra ja'i da bõni ngue da dapra nts'o i ja, ga unna nt'ɛdi ngue da zaprá ndät'ä ra za 'bäp'ɛ ja rá nhuaza Oja. Nu'mø bi za ra ndät'ä ra ja'i, ra ja'i p'ɛya di m'mɛi para zantho, i ɛna”.

⁸ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mɛfi Oja 'bet'o p'ɛ 'bɛhyø 'yɛc'ɛi'a ra hnɪni Esmirna. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: “Nguna ra hya mmanä ya mɪ 'bɛ 'mø mambá fadi bá nja yø cosa i ja ya, 'nɛ di sigue di m'mɛi para zantho. Guehna bi du na, pɛ mahømbi m'mɛi. I ɛna: ⁹ Dí pacä te gä guí ɔthɛ. Dí padi ngue xangu ra n'nɛ guí sähɛ. 'nɛ dí padi ngue guí hyoyahɛ, ngue hin'yɛ ra mɛnyu. Pɛ madague'a, tate di muui na ra nho di 'da'ahɛ Oja. Dí padi ngue nnømmän'ɛ'ahɛ yø ja'i nuya ɛna ngue yø judío. Pɛ nuya yø ja'i ya, guehya hingyø ja'i Oja ya, sinoque guehya yø ja'i ra zithu ya. ¹⁰ Yo guí suh'ä te ra n'ɛ ja ngue guí thohmɛ ya. Porque ra zithu di nja ra pa da 'yøt'e ngue guí n'ofädihɛ. Ja da fap'ɛ p'ɛya ngue'mø majuanɪ guí ɛc'ɛigahɛ xanho, ogue hin'na. Di sä'ahɛ ra n'ɛ n'net'a ma pa, pɛ 'yogui hegahɛ madague'a gui tuhɛ. Cabo ga

juṭ'ah̄u conṇa 'da'yo te para zaṇtho. ¹¹ Nu ra ja'i ja ra gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo, i εna: Nu ra ja'i da bøni ngue da dapra nts'o i ja, ya hinda tho'a ra yondi ra ndate, i εna”.

¹² Dami 'yotra carta, gui pennbabi ra mēfi Oja 'bet'o p'u 'bøhyø 'yεc'ei'a ra hniṇi Pérgamo. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yēmbi: “Ngunā ra hya mmanā pønā ne n'na ra juai mandø nts'atho, ja yoho yø hēti, i εna: ¹³ Dí paçä te gä guí øth̄u. Dí paḍi ngue guí 'bøhm̄u p'u ha 'bøhyø ja'i di manda ra zithu. Pε dí paḍi ngue guí εc'eiḡah̄u xandønho. Nu'mø ra pa mi haṭra ts'edi ra zithu'u ni mmēnguh̄u ya, ngue bi bētra Antipas bi hyo, bi ŋpi ngue xifi xanho yø ja'i hanja'a mā hya, pε h̄ingá hyεḡah̄u. ¹⁴ A nuyá, jap'u 'da yø hya guí øth̄u ngue h̄indí nnu manhogä. Porque nuna ra hya bi nxännbate manjam'mø ra Balaam, 'bøp'u 'da ni amigoh̄u ngue tenna ra hya na. Guehna bi xännbabi ra Balac, bi xifi ngue da japyø judío da 'yotra ts'oqui, ngue da zi'a te pørpabi yø dahmu, m'mēfa p'uya di n'yots'om'mäi. ¹⁵ Nuna man'na ra hya p'uya, xquet'a 'bøp'u 'da ni amigoh̄u ngue tenna hya bi nxännbate ra Nicolás. Conque nuna ra hya xännbate na, maḍits'u ngue dí nnu manhogä na. ¹⁶ Pε nuyá, 'yo gaḍi unna 'yu yø ja'i ngue di xähya yø hya bi nxännbate na dí xi'ah̄u ya. Dami xihyø ja'i ngue nuna ra hya xännbi, da hyep'u. Porque nu'mø h̄imbi ne yø ja'i da hyep'u na ra hya di xädi, ga mmasεgä p'u. Nuya yø ja'i h̄ingui nne da hyep'u ya yø hya di xädi, ga säseḡä'be conṇa juai pøm̄ma ne. ¹⁷ Nu ra ja'i ja ra gu, da 'yøhya

yø hya ja ua xihyø 'yɛc'ɛi ra Espíritu Santo, i ɛna: Nu to da bønɪ ngue da dapra nts'o i ja, ga japi da zi ra hmɛ bí ja mahɛts'i, guehna ra hmɛ hinguí facua ja ra ximhäi na. 'Nɛ ga unna n'na ra t'udo xa nt'axi. Nuna ra t'udo ga unni, nt'ot'i n'na ra thuhu ma'da'yo, hinjongui padi hanja. Sinoque ja ngue da base hanja'a to da hyanna do, i ɛna”.

18 Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mɛfi Oja 'bet'o p'ɥ 'bɥhyø 'yɛc'ɛi'a ra hnini Tiatira. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: “Nguna ra hya mmanná Ts'unt'ɥ Oja, nuna di yoxni yø dá tengutho gui 'yotrá thai ra sibi. Yø gua p'ɥya, di yoxni tengutho ra t'ɛgui mats'uxt'i xandønho. I ɛna: 19 Dí pacá te gá gui øthɥ. Dí padi ngue gadi macɥ 'nɛ dí padi ngue n'na ngu n'na gadi mmahmɥ. Dí padi ngue gui ɛc'ɛigahɥ xandønho. Dí padi ngue gui ørpahɥ rá 'bɛfi Oja. Dí padi ngue nu'a te ra n'ɥ gui thohmɥ, gá gui sɛthɥ. Dí padi ngue nu'a te ra nho gui øthɥ, man'na tate xanho te gui øthɥ ya, ngue'mø rá mɥdi. 20 Pɛ nugá, jap'ɥ n'na ra hya nna sɥ'ahɥ. Porque nuna ra hya xännbate ra Jezabel, gadi unthohɥ ra 'yu. Nuna ra xisu na, i ɛna ngue Oja di bennbabi ra hya xännbate, pɛ himma juani. Porque dí padi ngue hät'ɥ yø ja'i xännbi. Embi ngue sátho di n'yots'om'mäi ra ja'i, 'nɛ embi ngue sátho da za ra ngø pørpabi yø dahmu. 21 Nugá dí tømä na ra Jezabel, xamhmatho da hyɛp'ɥ'a rá n'yots'om'mäi ga 'yo, pɛ hinguí nne da hyɛp'ɥ. 22 Janangue nuyá, ga japi di hyenni da 'yoxrá t'ots'i. Gá japi da zä ra n'ɥ. Nu to gá xa hyät'i ngue n'yots'om'mäiui, nu'mø hindi 'bätyø mmäi ya

hät'i ngue da hyep'u ra nts'o øt'e, xquet'a ga japi ngue mathoguitho da zä ra n'u. ²³ Nuna ra Jezabel, ga hogä yø ja'i nuya xa hyät'i, i nnøpe ngue yø basj. Ja da bap'u yø 'yɛc'ɛi 'bwi ndap'u bi zä p'uya ngue dí parbabj yø 'yomfɛni yø ja'i, nu te gäma hya mbɛmp'u ja yø mmui n'na ngu n'na, gä dí padj. N'na ngu n'na'ah, nu te gä gui øthæ gue'a ra njut'i di nja'a.

²⁴ Pɛ nuna ra Jezabel xännbate ra hya p'u ja ra hnini Tiatira, xangu hinguí nne gui tɛnhnæ nã ra hya na. Porque nuya yø hya exa di xähyø ja'i ngue nne da badj xandønho te ega 'yo rá hya ra zithu, ya hinguí nne gui xähmæ ya yø hya ya. Pɛ conni parte, ya hin'yæ te gdá sã'ah. ²⁵ Nuna ra hya ya xcá benthæ, damj sigue ngue gue'a gdí n'yohæ'a ya, asta gue'mø dá ɛcã mahøn'a. ²⁶ A nuyá, nu to da bønï ngue da dapra nts'o i ja, 'nɛ da 'yøt'e te dadj 'bepi, 'nɛ di sigue da 'yøt'e asta guerp'u rá nzegui, guehna ra ja'i ga unná cargo ngue di manda yø nación. ²⁷ Mã Papá bi 'dajmã cargo, ga ja'ah p'uya ga 'da'a ni cargoæ. Pɛ mandø nzaquitho ra ts'edi ga 'da'ah. Nu'mø himbi 'yøtyø ja'i na ra hya gui xihmæ da 'yøt'e, gui japhæ yø ja'i tengutho 'mø bi thespa ra t'egui n'na ra ts'øye, ngue 'bexti mpøde. ²⁸ Xquet'a ga 'da'ah ra dasø bí pøx'mø xudi. ²⁹ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yɛc'ɛi ra Espiritu Santo”.

3

¹ Damj 'yotra carta, gui pennbabj rá mɛfi Oja 'bet'o p'u 'bahyø 'yɛc'ɛi'a ra hnini Sardis. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: “Nuna ra hya

mmanna to pennbabi ra Espiritu Santo ya yoto yø hnini, nuna ha yoto yø sø. I ena: Dí pacä te gä gui øthæ. Dí padj ngue nup'æ ha gui yahæ, gui ena ngue ya gui øthæ xandønho rá 'bæfi Oja. Dí pacä p'æya ngue himma juani gui n'yohæ rá ts'edi Oja. ² 'Yo nimantho gui säyathohæ, dami mpefi ngue gui hæthæ rá ts'edi yø ja'i. 'Yo gui nnehæ ngue nimantho da hÿep'æ Oja mi'da yø ja'i. Porque dí nnugä ngue gui säyathohæ, guehna hingui nnu manho ma Ojagä naya. ³ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui pumbeni ya yø hya bi sän'nahæ. Nu te gäma hya bi si'i gui 'yøthæ, da gue'a gui 'yøthæ'a. 'Yo nimantho gui säyathohæ. Nu'mø hingä ja ndummæi gui 'yøthæ ya yø hya dí xi'ahæ ya, jagui thambeniha ya ga søcä p'æ gui 'bæhmæ, tengutho 'mø bi zøhra bæ, porque hingui pahmæ tema ora ga søhø. ⁴ Pæ dí padj ngue nup'æ ja ra hnini Sardis, 'bæp'æ 'da yø 'yæc'ei ngue hndi ts'onnyø he bi un'Oja. Guehya 'dap'æ ga n'yo'be ya, da hÿe yø t'axca he. Gue'a yø njut'i'a ngue himbi ts'onnyø he bi t'unni. ⁵ A nuyá, nu to da bøni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da hÿe rá t'axca he'a, 'næ hingä thujpabi rá thuhu p'æ ja ra libro nt'ot'i yø thuhu ya yø ja'i ja ra 'da'yo te. Nup'æ 'bæhma Papá, connyø anxæ 'dap'æ 'bæhmi, ja ga mmangä p'æ ngue guehya ma ja'i ya. ⁶ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yæc'ei ra Espiritu Santo”.

⁷ Dami 'yotra carta gui pennbabi rá mæfi Oja 'bet'o p'æ 'bæhyø 'yæc'ei'a ra hnini Filadelfia. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yæmbi: “Nguna ra hya mmanna majuaní ngue gä ra nho øt'e, 'næ nu'a

ra hya mma ga majuani. Guehna hannbabi ra nsogui ra dast'abi David. Nu'mø bi xocra goxthi, h̄injongui sä da nøt'e. Nu'mø bi nøtra goxthi, h̄injongui sä da xoqui. I εna: ⁸ Dí pacä te gä gui øth̄u. Dí pađi ngue nuna ma 'bēfi, mađi zits'u gui ha ra ts'edi gui 'yøth̄u na ra 'bēfi na. A nu'a gni 'yørpah̄u masu na ra hya dí mma, h̄inguí cønngh̄u ma th̄uh̄u, janangue dá xoc'ah̄u n'na ra goxthi ngue h̄injongui sä da nøt'e. ⁹ A nuya yø ja'i o rá 'yε ra zith̄u, guehya εxa εna ngue yø judío ya, pε himma juani ngue guehya ma ja'igä ya, sinoque fēh̄ni. A nuya yø ja'i ya, ga japä ngue di ndantyøhm̄u p'u ha gui 'b̄ah̄m̄u. Ja da bap'u p'uya ngue dađi ma'ah̄u. ¹⁰ Nuga dí xi'ah̄u ngue gui seti hangū ra n'u ja ngue gui thohm̄u. Nuna ra hya dá 'bep'i gui 'yøth̄u, gue'a gä 'yøth̄u'a. Janangue nuyá, ga fāxah̄u 'mø gä säh̄u ra n'u da thogui gätho yø ja'i 'b̄ui rá nḡani nxim̄h̄ai. Ja da fap'u ndana ra ja'i da bōni ngue xanho rá nt'εc'ei. ¹¹ N'na zihmantho ga ma εcä. 'Yo gadi thøhm̄u na ra hya ya xca benth̄u, n'namhma ngue h̄inga n'nan'yo to di tocabi ra njut'i ja ngue di n'na'ah̄u. ¹² A nuyá, nu to da bōni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da gohi ngue drá døts'e rá ngu ma Oja'a. 'Nε h̄injam'mø da 'uemp'u di m'mäi. Nu'a rá th̄uh̄u ma Oja, ga cuarpabi ra ja'i. 'Nε ga cuarpabi ra ja'i rá th̄uh̄u na ra 'da'yo Jerusalén bí ja mah̄ets'i, gue'a rá hn̄ini ma Oja'a. 'Nε xquet'a ga cuarpabi ra ja'i ma 'da'yo th̄uh̄u. ¹³ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo”.

¹⁴ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'u 'b̄ahyø 'yεc'ei'a ra hn̄ini Laodicea. Ja

ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmana zant'a majuanj te mma. Nuna xifi xandønho yø ja'i hanja na ra hya majuanj. Conná nguehna bi nhogui te gāma cosa bi zān'Oja ngue bi nja. I εna: ¹⁵ Dí pacā te gā gui øth. Dí padj ngue ni xinga gue'a gui hyεgagui p'u, ni xinga gue'a gdi ha ra ts'edi gui tenngagui ma hya. A nuyá, i nne gui sānni te gui 'yøt'e. O bien ngue gui hyεgagui p'u, oque xingui hya ra ts'edi gui tenngagui ma hya. ¹⁶ Pε comma ngue xøgue zi juat'atho gui εc'εigui, nuya njuantho gui mma thi ya. ¹⁷ Guí εna ngue ya gyø mmεmmetiha, ya hñte gadi 'bεhma. Ya gā gue'a te gui øt'e gui εhma ya. ¿Ua hin gadi umhma ra güenda ngue ra 'yanthi gá nthεh? Porque madi zits'u te di ja'ah. Guí hyoyaha nup'u go bi zā. Gyø xādāh nup'u go bi zā. Conque ni xingra ulu di ja ngue gui hyeh. ¹⁸ Janangue dí xi'ah ngue gui tāngbah ra oro ma datho xandønho, ya xpá thop'u ja ra sibi. Nu'mø ngue da guehna di ja'ah na, ya majuanj ngue gui mmεmmetiha 'mø. 'Nε gui tāngbah ra ulu tate mandø nt'axitho gui hyeh, n'namhma ngue ya hñni mantho gui pes'ni sā ngue da hin'yε te gui hyeh. Damj tāngbah ra 'yεthi ni hu ngue ra colirio, di coxni dāh, n'namhma ngue da zā ni nxādā gui thohma. ¹⁹ A nugui, nu'u gā dadi madi, nu'mø hinga gue'a ga 'yo, nugā dí fεi ngue dadi hejpi te øt'e. Janangue nuyá, ga fεp'ah 'mø ngue hinguj hya ra ts'edi gui 'bā'ni mmaih ya. ²⁰ Dí 'bācā p'u ja ra goxthi dí nzonhnategā. Nu ra ja'i da 'yøde te dí xifi, da xogagui rá mmai ga cat'i. Ga nsāya p'u ja rá mmai ra ja'i. Ga n'amigo'be,

'dap'ʉ ga nsihmɛ'be. ²¹ A nuyá, nu ra ja'i da bõni
 ngue da dapra nts'o i ja, ga unna nt'ɛdi ngue 'dap'ʉ
 ga mmi'be p'ʉ dadɪ manda. Tenguthogá ngue dá
 dapra nts'o, janangue nup'ʉ di manda ma Papá
 'dap'ʉ dí hu'be. ²² Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra
 hya xihyø 'yɛc'ɛi ra Espíritu Santo”.

4

¹ Mí tho'a te gämä hya dá nugá p'ʉya, mahøndá
 nnøts'e ngue da hanmahɛts'i. Dá handa n'na ra
 goxthi ngue nsoqui. Nu'a nmi ya'be p'ʉya, nu'mø
 nzoqui, ɛna gue'mø m'mixt'i ra corneta'a ga ya. Bi
 'yɛnguɪ:

—Bí 'yɛcua ya. Ga ut'a'i te ja ngue di nja m'mefa
 —bi 'yɛnguɪ.

² Nu'a ra ora'a p'ʉya, bi pärcaguɪ ma nthandi
 ra Espíritu Santo. Dá handa n'na ra nthuts'i bí ja
 mahɛts'i. Nup'ʉ ja ra nthuts'i p'ʉya, ja hup'ʉ Oja.
³ Nuna dá handi ngue huxpʉ ja rá nthuts'i, dá nu
 ngue di yoxni p'ʉ hudi, tengutho gui yoxni ra dospɪ
 ngue ra jaspe, n'youi ra cahʉ xa ntheni ngue ra
 cornalina. Nup'ʉ hudi, jap'ʉ n'na ra nyot'i ngue
 ra sano, ga ra jaxhmu. ⁴ Xá 'yɛt'inde 'däte magoho
 yø nthuts'i p'ʉ hudi. N'na ngu n'na'ʉ yø nthuts'i
 hup'ʉ n'na nc'ɛi, ga he yø t'axca he. 'Da'a n'na ra
 corona ngue ra oro oxyø ya. ⁵ Nup'ʉ hu Oja, ja
 pøp'ʉ yø hüɛi, ja nɛxpʉ yø ngäni 'mø bi nya. Nup'ʉ
 ni hyandrá nthuts'i Oja, jap'ʉ yoto yø nyot'i ngue
 danzø. Gue'ʉ nnøpa ts'ɛdi ra Espíritu Santo'ʉ yø
 nyot'i. ⁶ Nup'ʉ ja ra xɛqui socra nthuts'i p'ʉya, titho
 tengutho ra jathe p'ʉ guɪ nɛqui. Pɛ thotrá nthandi
 ra ja'i tengutho ra xito.

Nup'ɥ ja ra nthuts'i, gä goho yø ts'at'i 'bäi 'da'a n'na'ɥ ja yø te. Ngu rá hmi, ngu rá xútha, gä ja yø dä. ⁷ Nu'a rá madi, di nequi tengutho n'na ra dafanzate. Nu'a rá yoho, di nequi tengutho n'na ra ndotoro. Nu'a rá hyu, ja rá hmi tengutho ra ja'i. Nu'a rá goho, di nequi tengutho ra dátäni di hmahyø zahua. ⁸ Gä goho, i ja 'dato yø zahua n'na ngu n'na. Nup'ɥ ja yø zahua, ngu yø 'bizahua, ngu maxøts'e, gä ma zinni ja yø dä. Ra pa, ra xui hingui säya ngue ɛna:

—Nuna Oja na, guehna ma datho di nsupi. Guehna ma datho di nsupi. Guehna ma datho di nsupi. Guehna Oja ra hmu na ngue jase rá ts'edi, guehna 'buhna ya, 'nehyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nehyø pa di map'ɥ, hangu yø pa di sigue di m'mui —i ɛna.

⁹ Nguna ra hya ga 'yɛspabi Oja 'ne di ja mamadi Oja. N'na ndi ngu n'na ndi da 'yɛspabi Oja, ¹⁰ nu'ɥ 'däte magoho huxyø nthuts'i di mäspɥ hu Oja, gä ndantyøhmu ngue thanne Oja nuna 'bui para zantho. N'na ngu n'na ɛnyø corona ngue sop'ɥ ni hyant'Oja. I ɛna:

¹¹ —Ague ma Oja'i, gue'e ma Hmu'ahe. Gue'e ni 'yup'ɥ mathoguitho da hnu mansu'i. 'Ne ni 'yup'ɥ da t'ets'a'i, porque jase ni ts'edi ngue gá hoqui tanto yø cosa i ja. Nu'i, bi nja'i mpähä guä sänni te bi nja, gue'a ja'a ya.

5

¹ Nuna Oja huxpɥ ja rá nthuts'i, dá hetu ngue fo rá n'yɛi n'na ra súcua ngue m'mäni. Nt'ot'i mbo ra súcua 'ne nt'ot'i maxøts'e. Nup'ɥ ja rá nyani ra

sacua n'youi yoto yø seyo samm̄i ngue h̄indi nx̄adi.
 2 Dá nu n'na ra anx̄e ngue mand̄o nzaquitho ga ya,
 ra nd̄ots'edi ga 'ȳotra nt'änni, i en̄a:

—¿To da b̄oni di ntate ya ngue da zä da x̄jpa yø
 seyo sam̄ra sacua, para ngue di nx̄adi? —bi 'ȳena.

3 Pe h̄injombi b̄oni ngue x̄ta nzä da x̄adi, ni
 x̄inga guerp'ua mah̄ets'i, ni x̄inga guercua ja ra häi,
 ni x̄inga guerp'ua 'b̄uhyø ánima. H̄injombi b̄oni ngue
 x̄ta nzä x̄ta x̄jpa yø seyo ra sacua ngue x̄ta nnu te
 nt'ot'i. 4 Nugä p'uya janjuani ngue di zoni, porque
 h̄injombi b̄oni ngue x̄ta x̄ocyø seyo ngue x̄ta nnu
 yø letra nt'ot'i ra sacua. 5 Nu'ua 'däte magoho nja'i,
 bi 'ȳenga n'na:

—'Yo n̄imantho guí zoni, porque nuna ni hu
 ngue ra dafanzate, rá m̄eni ra Judá 'n̄e rá m̄eni ra
 dast'abi David, go bi dahna ya. Go da zä da x̄ocya
 yoto yø seyo sam̄ra sacua naya.

6 Dá nugä n'na ra D̄e'yo ngue 'b̄äp'ua 'b̄u Oja p'uya.
 Di n̄equi ngue n'yodui yø m̄edi bi nja 'mø mi tho.
 Xa 'ȳet'inde'ua di mäsp̄u 'b̄u Oja. Ja yoto yø dan̄i, ja
 yoto yø dä. Nuya yø dä p'uya, guehya nne da ma
 ngue ra Esp̄iritu Santo handi Gä rá nguni nx̄imhäi.

7 Nuna ra D̄e'yo, bi ganna sacua mi ca rá n'ȳei Oja
 p'ua h̄udi. 8 Mi ganna sacua p'uya, nuya goho i 'b̄ai
 n'na ngu n'na yø ts'at'i ra nthuts'i, co 'n̄ehya 'däte
 ma goho h̄up'ua ja yø nthuts'i, Gä bi ndantyøhm̄u p'ua
 'b̄ähra D̄e'yo. I ha 'da'a n'na ra 'bida ni hu ngue
 ra arpa. N̄e th̄e 'da'a n'na ra mohi ngue ra oro,
 yup'ua ra hoga bopo. Nuna ra bopo, guehna rá
 mhmat'Oja øtyø ja'i ya o rá 'ȳe Oja na. 9 'N̄e tuta
 n'na ra thuh̄u ngue ma'da'yo, i en̄a thuh̄u: “Nu'i,
 gue'e ní 'yup'ua ngue gui canna sacua, gui x̄jpa yø
 seyo n'youi. Porque gue'e bi tho'i, 'n̄e conni ji gá

jurpabi yø ts'oqui yø ja'i ya o rá 'yε Oja. Guehya yø ja'i 'bui ndap'u bi zä yø häi, 'nε 'dama 'dan'yo yø hya gá nya n'na ngu n'na. ¹⁰ Gá unyø 'befi yø ja'i ngue dyø mmäcja, para ngue da dannesε Oja. 'Nε gá unyø 'befi yø ja'i ngue di ndast'abi, ngue di manda gä rä ximhäi”.

¹¹ Ma nu mahøn'a p'uya, dá nu ngue mandøngu dyø anxε xá 'yεt'inde'u 'däte magoho di mäts'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i rä nthuts'i. Pε nu'a gängu yø anxε dá nugä, yø mahuah'i ngue yø mahuah'i'a gandøngu yø mahuah'i yø anxε dá nugä ngue tuhu.

¹² Janjuani ngue rä ndøts'edi gá 'yεnä:

—Nuna rä Dε'yo bi tho, guehna ní 'yup'u ngue da 'yεspabi yø ja'i na. Da manyø ja'i ngue guehna jase rá ts'edi na, 'nε di manda'a te gäma cosa i ja, go guehna jase rá mfadi na. Janangué ní 'yup'u da hnu mansu 'nε da t'εspi.

¹³ Dá øcä p'uya ngue mandøngutho i tuhu. Gätho'a te bá sän'Oja ngue ja yø te, gä tuhu, ngup'u mahεts'i, nguua ja rä ximhäi, ngup'u 'bähyø ánima, ngup'u ja yø jathe. Gä 'da gä 'yεntho:

—Nuna Oja hup'u ja rá nthuts'i, co 'nεhra Dε'yo, guehya ma datho nne ngue da hnu mansu ya. 'Nε da hma ngue maguesε ja yø ts'edi. Guehya jatho ngue da t'εspi hangu rä pa ya —i εnä.

¹⁴ A nu'u goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i rä nthuts'i, 'da gä 'yεntho:

—Xandønho ngue ngu'a di nja —bi 'yεnä.

A nuya mi 'däte magoho di mäspæ hu Oja p'uya, gä bi ndantyøhmu ngue thanne Oja nuna 'bui para zantho.

6

¹ Dá nügä rä Dε'yo p'uya, ngue bi xøts'a rá madi'ü yoto yø seyo. Nu'a n'na'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i rä nthuts'i p'uya, rä ndø ts'edi ga ya, εnä rä ngäni p'ü dá øde ngue εngui:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεngui.

² Ma nhannigä p'uya, dá nu n'na rä t'axa ndøfani. Nu'a rä tøgue, fo rá 'yε n'na rä nsä. Bi t'unna n'na rä corona. Bi ma p'uya ngue dä øtra tunhni. Pε himbá thapi. Nuná, ndap'ü bi zä ni ma bí tahra tunhni.

³ Nu'a rä Dε'yo p'uya, mi xøts'a rá yoho rä seyo. Bi 'yεngä'a rá yoho 'bäp'ü ja rá ts'at'i rä nthuts'i p'uya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεngui.

⁴ Ma nügä p'uya, bá εp'ü n'na rä thenga ndøfani. Nu'a rä tøgue, bi t'unná ts'edi ngue dä japi di ndunhyø ja'i 'bæcua ja rä ximhäi. N'na ngu n'na di nhyo. Bi t'unna n'na rä majuai.

⁵ Nu'a rä Dε'yo p'uya, mi xøts'a rá hyu rä seyo. Bi 'yεngä'a rá hyu 'bäp'ü ja rá ts'at'i rä nthuts'i p'uya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεngui.

Ma nhannigä p'uya, dá nu n'na rä 'bondøfani. Nu'a rä tøgue p'uya hä n'na rä pesa. ⁶ Dá øcä p'uya ngue bá nya'a hup'ü made hapü 'bä'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i rä nthuts'i. Bi 'yεna:

—Nu'a n'na kilo rä trigo, di muui'a te nthaha n'na pa rä nzäbi. Nu'a hyu kilo rä cebada, di muui'a te nthaha n'na pa rä nzäbi. Pε rä aceite 'nçhra vino hindä nexrá muui'a —bi 'yεna.

⁷ Rá Dε'yo p'uya, m̄i xøts'a rá goho rá seyo. Bi 'yεngä'a rá goho i 'bäp'ü ja rá ts'at'i rá nthuts'i p'uya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεngui.

⁸ Mā nhannigä p'uya, dá nü n'na rá nduhm̄i ndøfani. Nü'a rá tøgue p'uya n̄i hü ngue rá Ndate. Nüp'ü ja rá xutha rá tøgue, bá 'bεfa p'ü'a rá xεqui 'bühyo ánima. Guehna bi t'unná ts'edi ngue dá hyo n'na cuarto yø ja'i 'b'ü'a nximhäi na. Dá japi ngue d̄i nhyo yø ja'i p'ü ja yø tũhni d̄i nja, dá dü yø ja'i ngue rá thũhũ. Dá dü yø ja'i ngue rá guçhi. Dá dü yø ja'i ngue dá za yø zate.

⁹ Rá Dε'yo p'uya, m̄i xøts'a rá cut'a rá seyo. Dá nügä yø te yø ánima xa tho ngue mmambrá hya Oja. Guehya h̄ingui säya'a man̄i man̄a hya, janangue bi tho. Nüya p'uya, gä 'büp'ü ja rá altar.

¹⁰ Yø ánima p'uya, nts'edi gá 'yεna:

—Ague grá Hmũ mā Oja'i, gue'e majuan̄i ngue gä rá nho guí øt'e. 'Nε dí pacähe ngue d̄i nja'a te rá hya xcá mā ngue d̄i nja. Xiya, çasta njam'mø gui hyaspabi rá güenda ya yø ja'i 'b'ü'a nximhäi bi hyogähe ya? —i εna.

¹¹ Bi t'unyø t'axcä he ya yø ánima n'äst'abi, pε bi sifi ngue d̄i nsayahma m̄its'ü rá pa. Dá dø'mits'ü, asta gue'mø dá zædi ngue dá thopya yø cü ørpa rá 'bεfi rá Cristo, tengutho i dü ya yø ánima.

¹² Rá Dε'yo p'uya, m̄i xøts'a rá 'dato rá seyo. Dá nü ngue mathoguitho bi 'yan'ähäi. Rá hyadi bi gohi ngue rá pothi tengu rá 'bo'ulu. Rá zana bi gohi tengu rá ji ngue xa ntheni. ¹³ Bá høhyø sø maya bi zo häi. Guí nü 'mø ngue huatra

ndaḥi yø 'ya'igo, 'da guá hyømtho ngue so häi, bi njarbutho. ¹⁴ Ra c'ammahëts'i p'uya, bi m'mëdi tengutho 'mø m'mäni n'na xit'o ra xucua. Yø t'øhø 'nëhyø t'uhäi ja mädë ra jathe, Gä bi damp'ü ha ja. ¹⁵ Yø dast'abi 'b'üa nximhäi p'uya, gätho yø hmu, gätho yø mmëmmëti, gätho yø general, gätho mi'da yø ja'i ja yø ts'edi, gue'ü 'b'ühyø hmu, gue'ü hinjo'o yø hmu, Gä bi 'dagui, bi n'yamp'ü ja yø 'bido. Bi yurbü ja yø hyädo ja mbo ra häi. ¹⁶ Yø ja'i bi 'yëmbyø t'øhø, bi 'yëmbyø nyuni:

—Bá tähmü ya, n'namhma guí cogbahe, hinda dïngähe na hup'ü ja rá nthuts'i. Porque ra ndussutho ra castigo da ja ra Dë'yo, hïndi nne ga thocähe'a ra castigo'a. ¹⁷ Nuya mfadi ngue bi zøhra pa di nja ra castigo ya. Ya hïnjonda zä da däqui te di nja ya —i ënyø ja'i.

7

¹ Mi tho'a te dá nugä p'uya, mahøndá handi goho yø anxë 'bäi ngoho mats'at'i nximhäi, ngue samra ndahï n'na ngu n'na. Hïndi japi temä ndahï di n'yo maxøts'e ra häi, ni xinga guëp'ü ja ra jathe di japi di n'yo ra ndahï. Hïndi japra ndahï ngue temä za da 'yani. ² Dá nugä man'na ra anxë p'uya, ngue bí 'yëp'ü ni bøxyadi. Hannbabi rá seyo na majuanï ngue Oja i 'büi. Nuna ra anxë, ra ndøts'edi i matya goho yø anxë xi t'unyø ts'edi ngue da 'yøtra ndate p'ü ja ra häi 'nëp'ü ja ra jathe. ³ Bi 'yëmbi:

—'Yo sä temä ndate guí øthü p'ü ja ra häi, ni xinga guëp'ü ja ra jathe, ni xingyø za, 'be ga mmëpyagähe ya yø ja'i yø mëfi Oja, da ma mä seyobi yø dë yø ja'i —bi 'yëmbi.

4 Dá øcä hangu gangu ya yø ja'i bi mε rá seyo Oja p'ɥ ja yø dε. Nuya 'dε'ma yoho yø ts'ant'ɥ ra Israel, nu hangu yø mεni 'bɥi, n'na ciento 'nε yote magoho mahuaḥi bi zɥdi. 5 Nunā ra Judá, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Rubén, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Gad, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. 6 Nunā ra Aser, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Neftalí, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Manasés, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. 7 Nunā ra Simeón, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Leví, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Isacar, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. 8 Nunā ra Zabulón, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra José, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nunā ra Benjamín, nuya yø mεni bi m'mɥ'a m'mεfa, bi zɥ'i 'dε'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo.

9 Mi tho'a te gä dá nugä p'ɥya, mahøndá nhanni, pε mandøngu dyø ja'i dá nu ngue xpí 'yεhε 'dama 'dan'yo yø häi, ndap'ɥ bi zä yø xεqui, ndø yap'ɥtho yø mmεngu 'da. 'Nε 'dama 'dan'yo yø hya ga ya n'na ngu n'na. Gä 'bäp'ɥ ni hyant'a huxrá nthuts'i

ha 'bähra Dε'yo. Pε mandøngu dyø ja'i 'bup'u, hinguì sä di 'bede. Pε gä he yø t'axca he, 'nε gä ca yø palma. ¹⁰ Gätho yø ja'i, gä mafi, pε ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Nuna ma Ojahu huhn ja rá nthuts'i ya, guehna bi yanjna, co 'nεhra Dε'yo ma Yantehu —i εnyø ja'i.

¹¹ Gätho yø anxε, xa 'yεt'inde ya 'däte magoho εt'inde ya goho 'bähyø ts'at'i ra nthuts'i, gä bi ndantyøhmü p'uya ngue thanne Oja. ¹² I εna:

—Majuani ngue ngu'a bi nja ya. Pε nuyá, ma ga ja ma mmadihu Oja hangü ra pa ya. Porque nuna guehna jatho ngue ga εspahu na. Guehna jase rá mfađi na. Guehna ma datho ja ngue da hnu mansu na. 'Nε jase rá ts'edi. Nu te sannü ngue di nja, gue'a nja'a. Da ngut'atho.

¹³ Nu'a n'na'u 'däte magoho p'uya bi 'yänngui, i εna:

—¿Te'o ya he yø t'axca he? ¿Hapü gue xpí 'yεhε?
—bi 'yεngui.

¹⁴ Nügä p'uya dí εmbi:

—Ague grá hmu, nu'i go guí pađi te'o.

Ya εngbaya:

—Nuyü, guehyü mathoguitho xa nzä ra ndate yu. 'Nε guehyü bi menyø he, bi bo yø he conná ji ra Dε'yo. ¹⁵ Janangue ja 'bähnu ni hyandrá nhudi Oja ya. Ra pa ra xui thanne Oja nu hudi. Nuna Oja ya, guehna fädi ngue hinte da ja. ¹⁶ A nuyá, ya hinnü mantho di ntü manthuhu. Ya hinnü mantho di ntuthe. Ya hinnü mantho da zä ra n'u'a gampa ra hyadi. ¹⁷ Porque nuna ra Dε'yo 'bähnu ja rá nhudi Oja ya, guehna rá mädi yø ja'i na. 'Nε da zixpu

pøhra dehe ngue ra 'da'yo te. Nu'ɥ yø guidä i ja ngue xa nzoni, da dujpa_i Oja.

8

¹ Nuna ra De'yo, mi xøts'a rá yoto ra seyo n'youi ra sɔcua. Nup'ɥ mahɛts'i comma maden'ora hinte bi 'yani. ² Mi tho'a ra ora'a p'ɥya, dá nugä yoto yø anxe 'bäp'ɥ ni hyandrä nthuts'i Oja. Nuya yø anxe bi t'unni 'da'a n'na ra corneta.

³ Hømbá ɛp'ɥ man'na ra anxe p'ɥya, bá den'na ra t'uts'i gä ra oro. Bi m'mäp'ɥ ja ra altar. Pe xandøngu yø bopo bi t'unni ngue da yɔspa ra t'uts'i, da japra bopo p'ɥ ja ra altar ngue ra oro. Ja n'youi p'ɥ yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yɛ Oja. ⁴ Nu'a rá 'bifi ra bopo bi japra anxe p'ɥ hu Oja p'ɥya, ja n'youi p'ɥ yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yɛ Oja. ⁵ Ra anxe p'ɥya, nuna ra t'uts'i the, bi 'yɛtyø despi mi caxpu ja ra altar. Bi 'yembɥ ja ra ximhäi p'ɥya. Bi nja yø ngäni, bi nja yø huɛi. Bi 'yan'ähäi. Janjuani ngue ra ndih_i.

⁶ Nuya yoto yø anxe ha 'da'a n'na yø corneta p'ɥya, bi nsä ngue da mixt'i.

⁷ Nu'a rá mudi ra anxe bi mixträ corneta. Bi nja yø ndo. Bi nja yø sibi n'youi ra ji. Gä bi 'yembɥ ja ra ximhäi. Bi nzø n'na xɛqui ra häi p'ɥya, pe himbi zɥ hmäde bi nzø. Nup'ɥ ja ra häi bi nzø, bi nzø yø za, bi nzø yø c'amdapo.

⁸ Nu'a rá yoho ra anxe p'ɥya, bi mixträ corneta. Nu'a dá nugä bi t'embɥ ja ra jathe p'ɥya, tengutho n'na ra daxant'øhø 'mø ni danzø. Nup'ɥ ja ra jathe bi zo, bi gohi ngue ra ji ra dehe. Pe himbi zɥ hmäde

ra jathe bi nji. ⁹ Nup'u ha bi nji ra dehe p'uya, ga bi du yø zu'ε mi 'bap'u. Yø barco mi 'yo maxøts'e ra dehe, ga bi m'medi.

¹⁰ Nu'a rá hyu ra anxε p'uya, bi mixtrá corneta. Bá tä'a n'na ra dasø mahεts'i p'uya, bá danzø. Bi zo ra sø p'u ja yø dathe 'nεp'u pøhyø t'uthe bi zo. Pε himbi zε hmæde yø dehe ja nximhäi bi zo. ¹¹ Nuna ra dasø, ni hu ngue ra ndate gandønju. Nup'u ja yø dehe bi zo, ga bi juhyø dehe. Mandøngu dyø ja'i bi du ngue xanju ra dehe bi zi.

¹² Nu'a rá goho ra anxε p'uya, bi mixtrá corneta. Bi boca n'na parte ra hyadi, pε himbi zε hmæde ra hyadi bi boqui. Xquet'a bi boca n'na parte ra zana. 'Nε bi boca n'na parte yø sø. Nu'mø ra pa, ngoho ora m'mεxui ua ja ra ximhäi. Nu'mø ra xui, ngoho ora ngue hin tema sø di nεqui.

¹³ Dá handä man'na ra anxε p'uya, ngue bí 'yo mahεts'i. Ra ndø ts'edi ga 'yεna:

—Huεcate. Huεcate. Huεcate yø ja'i 'b'a nximhäi 'mø bi mixtyø corneta ya mi hyu yø anxε di 'behya —bi 'yεna.

9

¹ Nuna rá cut'a ra anxε p'uya, bi mixtrá corneta. Dá handä n'na ra sø bá tä mahεts'i. Mi zøcua ja ra ximhäi, bi nεqui ngue ra anxε, bi t'unna n'na ra nsogui ngue rá nsogui ra ots'i hinha rá nεgui ganhε. ² Mi xospa rá njo'mi ra ots'i, bá pøxra 'bifi tengutho rá 'bifi n'na ra orno. Nu'a ra 'bifi bá pøts'e, bi go'ma häi, bi 'berpabi rá thai ra hyadi. ³ Nup'u ja ra 'bifi p'uya, n'youi p'u yø mmäcja t'axi, so häi. Nu'u yø mmäcja t'axi p'uya bi t'unyø ts'edi

ngue dā za yø ja'i tengutho gā sate yø ixtehe ua ja ra häi. ⁴ Bi si p'uya ngue hīndi ts'on̄yø c'amdapō ja ua ja ra häi. Nī xīngyø za di ts'on̄i. Sinoque bi sifi ngue dā za yø ja'i n̄uya hīngui n'youi rā seyo Oja p'ua ja yø dε. ⁵ N̄uya yø ja'i dā za, bi sifi ngue hīnda hyo, sinoque ncāt'a zana bi t'un̄na nt'ēdi ngue di sātra n'ua yø ja'i. Pε n̄u'a gā n'ua p'ua sa, tengutho gan'ua p'ua sa rā ixtehe 'mø bi za rā ja'i. ⁶ N̄u'a yø ja'i dā za p'uya, dā ne ngue dā d̄u ngue'a gan'ua 'mø bi za, pε hīnda zā dā d̄u. Māda ne yø ja'i dā d̄u, pε hīndi nth̄eui rā ndate ya yø ja'i di sā rā n'ua.

⁷ N̄uya yø mmäcja t'axi, n̄up'ua gui nεqui, εna yø ndøfani ya xā nsā ngue dā ma rā tunhni. N̄up'ua ja yø ya, oxā n'na rā corona ngue rā oro. Yø hmi p'uya, rā hmi rā ja'i gui nεqui. ⁸ Ja yø xta tengutho n'na rā xisu. Yø ts'i p'uya, εna yø ts'i yø dafanzate. ⁹ Gä rā t'εgui yø njudi ja yø tiya. N̄u'a gui hī yø zahua, tengutho gui hī yø carro 'mø jatyø ndøfani nī tihi ngue nī ma rā tunhni. ¹⁰ Ja yø ts'ua, tengutho yø ts'ua yø ixtehe ngue ja yø 'bite. Di sātra ndate yø ja'i 'mø bī mihi. Pε ncāt'a zanatho mā t'un̄ni rā nt'ēdi ngue dā mihyø ja'i. ¹¹ N̄uya yø mmäcja t'axi, 'bahyø hmu di mānda, guehna n'na rā anxε di mānda p'ua ja rā ots'i hīnha rā nzεgui ganhε. N̄una rā anxε na, n̄u'a rā hya ngue rā ebreo gui hut̄i ngue rā Abadón. N̄u rā hya ngue rā griego p'uya gui hut̄i ngue rā Apolión, i nne dā manna rā hya na ngue rā Hyote.

¹² Ya rā māditho rā ndate na p'uya. Pε tobe di 'berhmi yoho di nja.

¹³ Mī mixtrá corneta'a rā 'dato rā anxε p'uya. Dá øde ngue bá nya n'na nc'ēi p'ua māde ha maqui goho

yø danī rā altar ngue rā oro, ha nī hyant'a Oja.
 14 Nūnā bá nya p'uya, bi zo'a rá 'dato rā anxε mī
 hā rā corneta, bi 'yεmbi:

—Dami xoqui goho yø anxε nthat'i p'ua jonna
 dathe Eufrates.

15 Bi ma mathøgue'ua goho yø anxε p'uya ngue da
 hyo n'na parte yø ja'i 'bu'a nximhäi. Pε hinda zū
 hmāde dā hyo. Ya yø 'bεfitho'a, gue'a bá ts'ännbi
 ngue dā 'yør'mø bi zønna ora, bi zønna pa, bi zønna
 jeya ngue dā 'yøt'a te ja ngue dā 'yøt'e. 16 Dā øcā
 p'uya, ngue mma hangū gangū yø tøgue ngue yø
 ts'edi nī n'youi'ua goho yø anxε. Bi mā ngue yo
 ciento miyones yø ts'edi nī n'youi.

17 Guehna bi zūhma dā naya, dā nū yø ndøfani,
 dā nū yø tøgue. Nūp'ua ja yø tiya yø tøgue, gā rā
 t'εgui yø njūdi. N'youi yø cūha ngue rā theni, rā
 c'angui, rā c'axt'i, n'youi p'ua ja yø njūdi. Yø ndøfani
 p'uya, εnā yø ya yø dafanzate yø ya. Yø ne yø
 ndøfani p'uya, pønyø sibi, pønyø 'bifi yāni ngue rā
 asufre. 18 Bi hyo yø ja'i ya hyū yø ndate pønyø ne
 yø ndøfani. Pε nū hangū gangū yø ja'i 'bai, himbi
 zū hmāde bi hyo. 19 A nūya yø ndøfani, n'youi rā
 ndate yø ne, n'youi rā ndate yø ts'ua. Porque yø ts'ua
 yø ndøfani, ja yø ya ngue sate tengūtho rā c'eya 'mø
 sa yø ja'i.

20 Pε nūya yø ja'i bi bongui, ngue hin'i dū ya yø
 ndate ya, himbi ne bi 'bät'yø mma ngue xtā hyεp'ua
 yø dahmū. Sinoque bi siguetho ngue thanne yø
 ts'onthi. Bi siguetho thanne yø dahmū ngue rā
 oro, oque rā t'axi, oque rā bronce, oque rā do,
 oque rā za. Conque nūya yø dahmū thanne yø ja'i,
 hingui 'yo, hingui zø yø dā, hingui øhra hyā 'mø
 nzohyø ja'i. 21 Himbi ne xtā hyεp'ua te manī n'yo

yø ja'ì. Bi siguetho b̄i n̄hote, bi siguetho b̄i n'εte, bi siguetho b̄i n'yots'om'mäi, bi siguetho b̄i mpε.

10

¹ Mandø nzaquitho man'na ra anxε dá nugä ngue bí 'yε mahεts'ì bá o ra gui. Rá ya ra anxε, n'youi ra sano ngue ra 'becjuni. Rá hmi p'uya, di yoxni tengü ra hyadi. Yø gua, gä ra sibi. ² Ca rá 'yε n'na ra s̄cua. Nu'a rá gua ngue ra n'yεi, brá nnerb̄u ja ra jathe. Nu rá gua ngue ra gaha, brá nnerb̄u ja ra häi. ³ Dá øde ngue ra ndøts'edi ga ya, tengü 'mø guε ra ndøzate ngue nne di mmafi, njarb̄utho. Mi juadi b̄i mmafi, yoto yø ngäni dá øde ngue bi thoni. ⁴ Mi thoni'ü yoto yø ngäni bá nya p'uya, dá ne xca cuatrá s̄cua'ü yø hya b̄i ma. Pe dá ø p'uya ngue bá nya mahεts'ì Oja, bi 'yεnguì:

—Nuna ra hya b̄i man'ü yoto yø ngäni b̄i nya ya, 'yo gadi cuatrá s̄cua, n'namhma ngue hinda fadi hanja ra hya —bi 'yεnguì.

⁵ A nuna ra anxε dá nugä ngue brá nnerb̄u ja ra jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerb̄u ja ra häi, bi 'yεsmaya rá 'yε ngue ra n'yεi p'uya. ⁶ I exa ntestigo Oja nuna 'b̄u para zantho, bi hoqui te bí ja maya, bi hocra häi, bi hocra jathe, bi hoqui te gäma cosa i ja. Bi 'yεna:

—A nuyá, ya da guehra ora ja p'uya. Ya hinni mantho da thotra pa ya. ⁷ Porque nu'mø bi zonna ora da mixtrá corneta'a rá yoto ra anxε, ya b̄i nja gätho'a te xpá nzän'Oja di nja p'uya. Nuna rá hya Oja xä japyø pøngahya xä xihyø ja'ì, ya gä b̄i nja'a te xä hmamp'uya.

⁸ Nu'a xtadá øde ngue bá nya mahets'i p'uya, mahombi zoqui, bi 'yenguì:

—Ní ma ya. Dami cannbabi rá sɛcuá cā rá 'yε rá anxe brá nnerbɛ ja rá jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerbɛ ja rá häi —bi 'yenguì.

⁹ Dá magä p'u 'bähra anxe p'uya, ngue dá äpra sɛcuá cā rá 'yε. Nunä rá anxe bi 'yenguì:

—Ja ua rá sɛcuá. Dami sa. Nup'u ja ni ne xtä n'u rá sɛcuá tengutho rá t'afi. Pε nu'mø bi zøt'a mbo ni mmui, ya xtä nju —bi 'yenguì.

¹⁰ Dá cängä rá sɛcuá mi cā rá 'yε rá anxe p'uya ngue dá sa. Nu'mø mä yafi, xan'u tengutho rá t'afi. Pε nu'mø mä tut'i, ya mandø njutho. ¹¹ Ya bi t'engä p'uya:

—A nuyá, nunä te rá hyä ja ngue dä thogui gätho yø ja'i nuya 'dama 'dan'yo yø hyä gä ya ya, conyø dast'abi, gui mma te ja ngue dä thohya yø ja'i ya.

11

¹ Bi n'nacä n'na rá t'o ngue rá t'eni p'uya. Bi t'enguì:

—Gä 'yo ya, dami 'yennbabi rá nija Oja, 'nε dami 'yenna altar. Dami pede hangü yø ja'i ndanne p'u ja rá nija. ² Pε nu'a rá thinnija, 'yogui eni. Porque nu'a, gue'a di t'unyø 'dan'yo ja'i'a. Nuya yø 'dan'yo ja'i, guehya yote mä yoshnä dá nεpä häi rá macä danihni Oja ya. ³ Gä penhnä yoho mä m'menhni dä mangbagui mä hyä, mente gue'a n'na mahuahì 'nε yociento 'nε hyate mä pa. A nuya p'uya dä hye yø he ngue di m'mu ndummui —bi 'yεnä.

⁴ Nuya yonc'ei ya, guehya gä nnøpe ngue yonza yø olivo ya. 'Nε guehya gä nnøpe ngue yoho yø

mfoxiyo jap'ɥ ni hyant'Oja di manda nximhäi. ⁵ Nu'mø toni ja'i da ne da hyo ya yonc'ei ya, hinda zä da hyo. Porque pønna sibi yø ne, di juadi da 'yuhyø nsaiui. Janangue nu to da ne da hyo, go da duse ra ja'i nne di nhote. ⁶ Nuya p'uya, ja yø ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue hinda n'ye mente ra pa da mambrá hya Oja. 'Nε xquet'a ja yø ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue da gohi di nji ra dehe. 'Nε ja yø ts'edi ngue nua ja ra ximhäi, da 'yøt'e ngue di nja yø ndate n'ɥ, hønt'a goma ora da nepe di nja. ⁷ Nu'mø bi juahyø 'bɛfi ngue da manna hya, nu'a ra ndate zu'ε bi pøxpɥ ja ra ots'i hinha rá nzεgui ganhε, guehna da 'yørpabi ra tunhni na, da dapi 'nε da hyo ya yonc'ei ya. ⁸ Nuya yø ánima bi tho, nu yø do'yo bomp'ɥ ja yø caye ja ra danihni bi ma macuati ra pont'i ra Hmu Jesús. Nuna ra hnini na, gui nhyejpabi ra hnini Sodoma 'nε gui nhyejpabi ra häi Egipto. ⁹ Nhyu pa made bi m'momp'ɥ yø ánima. Himbi ma nt'ägui, porque bi hnepe ngue da nu yø ja'i nuya 'bɛi ndap'ɥ bi zä ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ¹⁰ Nuya yø ja'i 'bɛ'a nximhäi 'mø bi nu ngue ya xa ndu, asta øt'ango ngue di johya. Nu te tini n'na ngu n'na di mpennbi. Porque nuna rá hya Oja mi mmambya yonc'ei bi du, janjuani ngue madi unnba yø mmɛi yø ja'i. ¹¹ Pε nu'mø mi gua'a nhyu pa made ngue bomp'ɥ yø ánima, Oja bi 'yøt'e ngue mahømbi m'mɛi. Nu to gä bi nu ngue ya 'bɛi mahøn'a, janjuani ngue bi nsu. ¹² A nuya yonc'ei mi mambrá hya Oja m'met'o p'uya, bi 'yøde ngue bi ts'o mahεts'i, bi t'εmbi:

—Bí 'yεhmj ua ya —t'εmbi.

Bi ma mahεts'i p'uya, bi 'yo n'na ra gui. Nu'ɥ yø nsaiui p'uya bi nutho ha i ma maya. ¹³ Nu'a ra ora'a

p'uya, janjuani ngue bi 'yan'ahäi. Nu hangu ga ndøngu yø ngu jap'ua ja ra danihni, nu'a n'na ciento yø ngu, 'det'a yø ngu bi xot'i. 'Nε yoto mahuahij nja'i bi du ngue'a i 'yan'ahäi. A nu'ua yø ja'i himbi du p'uya, janjuani ngue bi nsu. Bi manyø ja'i p'uya ngue janjuani ja rá ts'edi Oja bí 'ba mahets'i.

¹⁴ Ya bi tho'a rá yoho ra ndate ya, pe mahømbá erpu'a rá hyu ra ndate di nja.

¹⁵ Bi mixtrá corneta'a rá yoto ra anxε p'uya. Nu'ua bá nya mahets'i p'uya ra ndøts'edi ga nt'øde ra hya bi ma ngue εna:

—A nuyá, nuna Oja co 'nehra Cristo, ya da 'yuhrá ts'edi ya, ngue para zantho di manda gá ra ximhäi.

¹⁶ A nu'ua 'däte magoho di mäspu ja rá nhudi Oja, gá bi m'memfo häi ngue bi danne Oja. ¹⁷ Gá 'da ga 'yenthø:

—Dadi ja mamadi'ahε ya grá Hmu. Gue'e grá Oja ngue jasε ni ts'edi. Gue'e gui 'buhya, 'nε ya gmi 'bui mente yø pa xa thogui, 'nε gui sigue gui m'mui mente yø pa di map'ua. Jammadigahε ya ma Oja'i ngue ya gá d'ui gui manda te gá ja ya. ¹⁸ A nuyá yø ja'i 'ba'a nximhäi mi mbøcue, xa mmeσtho ni hya. A nuyá, xquet'a ya bi zønna pa gui mbøcue ya. Nu yø ánima xandu, ya bi nzønna ora gui hyaspa ra güenda ya. Gui unyø nzäbi ni mefi xa mmamp'a ni hya. Gätho yø ja'i ya o ni 'ye di ngüε di nnoho, te'o ngue nnu mansu'i, gá gui unyø nzäbi. Ya bi zønna ora gui jua'ua yø ja'i øtra nts'onu ua ja ra ximhäi ya, ngue'a te gamä nts'o øt'e.

¹⁹ Dá nugä p'uya ngue bi xohrá nija Oja bí ja mahets'i. Nup'ua mbonnija, di nequi ngue jap'ua ra

huada m'mets'i ra cohi bi gohmi m'met'o Oja yø ja'i. Bi nja yø huēi, janjuani di hi yø ngäni. Bi 'yan'a häi, bi nja yø ndate ndo.

12

¹ Bi nequi p'ua mahets'i n'na ra hmeya ngue n'na ra xisu di mpäxa n'na ra ulu ja rá hmi tengü gui yotra hyadi. Nup'ua togue di nequi ngue ra zana nrets'i. Rá ya p'uya, oxa n'na ra corona n'youi 'de'ma yoho yø sø. ² Nuna ra xisu p'uya, ya ha rá basi, pe mafi ngue sä ra n'ua ngue ya di m'meni.

³ Mahönda handä mahets'i p'uya, dá nu man'na ra hmeya ngue n'na ra ndate ts'ozu'ε xa ntheni, ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dani. 'Da'a n'na ra corona oxyø ya. ⁴ Di fätrá ts'ua ngue bi homyø sø bí ja maya, so ua ja ra häi. Pe himbi za hmada'a gangu yø sø bá hōmmi. Ra ndate zu'ε p'uya, bi m'mäp'ua ni hyandra xisu ha rá basi. Hontho di m'meni, 'bexta zaprá basi. ⁵ Nuna ra xisu mi ha ra basi, bi m'mährá ts'ant'ua nuna ja ngue da zedi di manda ua ja ra ximhäi. Pe nuna ra ts'ant'ua bi zixpu bí 'bua Oja ngue 'dap'ua dani mmihmi. ⁶ Nuna ra xisu bi 'dagui, i map'ua bí ja ra dapo, ya xi zänbabi Oja n'na ra xequi di m'mai. Ja di t'unnua te da zi mente n'na mahuañi 'ne yociento 'ne hyate ma pa.

⁷ Mi tho'a p'uya, bi nja n'na ra datunhni p'ua mahets'i. Bi 'yotra tunhni'a rá hmu yø anxε ni hu ngue ra Miguel. Bi mfäxui mi'da yø anxε di manda. Bi ndunhui na ra ndate zu'ε, 'ne xquet'a bi mfäxui yø anxε na p'uya. ⁸ Pe nuna ra ndate zu'ε, bí 'bēhra tunhni p'ua mahets'i. Ya hin'ya ha di m'mai. ⁹ Nuna ra ndate zu'ε bá t'engua ja ra ximhäi, gä bá n'youi

yø anxε dī manda. Nuna, guehna ra nyogui c'eya ni hu ngue ra zithu 'nε ra Satanás. Guehna hätyø ja'i 'bui gä rá nguñi nximhäi naya.

¹⁰ Mahøndá øde ngue bá nya maya man'na, pe ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Ya bi zønna ora da yan'Oja yø ja'i ya. Oja ya udi ngue ja rá ts'edi, da guehra Cristo ya udi ngue ja rá ts'edi. Porque nuna ra pa ra xui mađi yahma cuh p'u ha 'bu Oja, ya bá thøn'athi naya. ¹¹ Guehya ma cuh bi dapra zithu ya, porque nu'a i du ra De'yo, ja rá ts'edi ngue bi hojpa yø ts'oqui. Guehya himbi zu bi ma ngue εc'ei ra De'yo ya. Himbi zu bi manna hya, mađague'a bi tho. ¹² Bí ja ra johya mahets'i. Di johya to gä bí 'bup'u. Pe huεcate yø ja'i 'bup'u ja ra häi, da gue'u 'bup'u ja ra jathe, huεcate. Porque nup'u ja ra ximhäi ya, ja 'bup'u ra zithu. Janjuani ngue mbøcue ya, porque pađi ngue ya mits'u dra pa da thaspa ra güenda —bi 'yεna.

¹³ Nuna ra ndate zu'ε 'mø mambá t'engua ja ra ximhäi, bi hyoni ha 'buhra xisu nuna xi m'mährá ts'ant'u, porque sui. ¹⁴ Pe nuna ra xisu, Oja bi japi ngue bi nja yø zahua tengutho n'na ra pents'u, ngue bi zä bi dagui. Bi zop'u ra ndate zu'ε, bi map'u ja n'na ra dapo xi zännba Oja ngue dī m'mai. Nup'u ja ra xequi bi zöni, ja bi t'unnbu te bi zi mente nhyu jeya mađe. ¹⁵ Nu'a ra ndate zu'ε, bi bønna dehe p'u ja rá ne, bi gohi ngue ra ndate dehe. Bi nepe ngue xta nduxra xisu 'mø xtí nthεui. ¹⁶ Pe ra xisu, bi mäxra häi ngue bi dutra dehe bá pømp'u ja rá ne ra ndate zu'ε. ¹⁷ Janangue nuna ra ndate zu'ε mathoguitho bi mbøcue ngue sahna ra xisu himbi zadi. Bi ma p'uya ngue bi 'yørpabi ra tunhni'u

yø bāsī rā xisu. Nuyá, guehya yø ja'ī øt'e te dī m̄anda Oja ya, hinguī nne dā hye'a rā hya bi zohra Jesucristo.

13

¹ Dá m'mäcä p'ü ja rā nenga jathe p'üya. Dá handī ngue bá pøxma xøts'e rā dehe man'na rā ndate ts'ozu'ε ja yoto yø ya, ja 'dεt'a yø danī, 'da'a n'na rā corona oxyø danī. Yø ya p'üya, nt'ot'i p'ü yø thuhū ngue hinguī nnu manho Oja. ² Nunā rā ndate ts'ozu'ε, dī nεquī tengu rā tigre. Ja yø gua tengutho yø gua rā oso. Rá ne p'üya, tengutho rá ne rā dafanzate. Nunā man'na rā ts'ozu'ε ngue rā thenī p'üya, guehna rā zithū nā, bi japi bi nja rá ts'edi nā rā ndate ts'ozu'ε bá pøxpu ja rā jathe. Bi unná nthuts'i ngue dā mī, dī m̄anda'ü to dī m̄anda rā zithū. ³ Nunā rā ts'ozu'ε p'üya, dī nεquī ngue xí ts'ennbabi n'na rá ya, ya ja ngue dā dū. Pε bi zā rá ts'et'i mī ja. Mī nu yø ja'ī ngue bi zā rá ts'et'i, bi nsu gátho yø ja'ī 'bui rá nguñi nximhäi p'üya, ya i mähä yø ja'ī nā rā ndate zu'ε p'üya. ⁴ Bi danne yø ja'ī rā zithū p'üya, porque bi bahyø ja'ī ngue gue'a rā zithū xí unna ts'edi rā ndate ts'ozu'ε. 'Nεε'a rā ndate ts'ozu'ε bi danne yø ja'ī p'üya. I εnyø ja'ī:

—¿Hapu gue 'buhman'na ngue tate tengu nā rā ndate zu'ε? ¿Te'o dā bōni ngue dā zā dī ndunhui nā? —εnyø ja'ī.

⁵ Bi t'unná ts'edi nā rā ndate ts'ozu'ε p'üya ngue bi xohrá ne, bi nya. Bi manyø hya ngue di 'yεts'j, 'nε bi manyø hya ngue nnømmañ'ü Oja. 'Nε yote mā yoshnā bi ts'ännbi ngue dī nja rá ts'edi. ⁶ Bi nømmañ'ü Oja p'üya. Bí nømmañ'übi rá thuhū. Bī

nømmān'ubi rá nija Oja, co gátho'ua bí 'bua mahets'i bi nømmān'ua. ⁷ Bi t'unná nt'edi p'uya ngue da 'yøpabi rá tunhni yø ja'i ya o rá 'yε Oja, 'nε da dapi. 'Nε bi t'unná nt'edi ngue di manda gátho yø ja'i 'bui ndap'ua bi zä yø häi, ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ⁸ Nuna rá ndate ts'ozu'ε p'uya, gátho yø ja'i 'bui rá nguñi nximhäi, gä bi danne. Guehya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja rá libro ca rá Dε'yo nuna bi tho. Nuna rá libro na, hante di nhohra ximhäi ya bá nt'ot'ibi yø thuhu te'o gátho ja ngue di nthēui rá 'da'yo te.

⁹ Nu rá ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua. ¹⁰ Nu rá ja'i sixrá mmic'eiui ngue da got'i, xquet'a 'nεε rá gote da jot'i. Nu rá ja'i da hyo rá mmic'eiui conna juai, xquet'a rá hyote jatho ngue di du conna juai. Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yε Oja, jatho ngue da zeti hangu rá n'ua ja ngue da thogui, 'nε da 'yεc'ei xanho ngue di nja'a te rá hya bi man'Oja ngue di nja.

¹¹ Mahøndá nugä man'na rá ts'ozu'ε p'uya ngue bá pøxma xøts'e rá häi. Nuna p'uya, ja yoho yø daní tengutho rá Dε'yo. A nu'mø mi nya, bi nya tengutho ga ya rá zithu nuna rá thenga zu'ε. ¹² Nu'a te gä rá ts'edi mi ja m'met'o na rá ndate ts'ozu'ε rá madi, gue'a rá ts'edi bi japi bi nja'a, i nnutho te gä bi 'yøt'e. Nuna rá yoho rá ts'ozu'ε bá pøxpua ja rá häi, bi japyø ja'i 'bua nximhäi ngue da danne na rá ndate ts'ozu'ε xpí bøxpua ja rá dehe, nuna xi zä rá ts'et'i m'met'o. ¹³ Nuna rá yoho rá ndate ts'ozu'ε p'uya bi 'yøtyø milagro, yø hmi yø dä yø ja'i asta øt'e ngue bi tähyø sibi mahets'i, so ua ja rá ximhäi. ¹⁴ Bi t'unná ts'edi ngue da 'yøtyø milagro mente n'youi na rá mmits'o zu'ei rá madi.

Bi nepe ngue gue'a di hyätyø ja'i 'b'u'a nximhäi ngue di mähä. Bi xihyø ja'i p'uya ngue bi hocä n'na ra dahmu di nequi tengutho rá hmi na ra ndate ts'ozu'ε xi ts'eni connä juai 'ne xi zä rá ts'et'i. ¹⁵ Mi hocra dahmu yø ja'i p'uya, nu'a rá yoho ra ndate ts'ozu'ε xpí bøxä häi, bi t'unnä ts'edi ngue bi japi bi nja rá te ra dahmu ngue di nya. 'Ne di manda na ra dahmu, ngue da tho'u yø ja'i hinda ne da danne. ¹⁶ Nunä ra ts'ozu'ε p'uya, bi ja ts'edi ngue gätho yø ja'i da ma mamarcabi yø 'ye ngue yø n'yei ogue yø dε. Gä bi ma mamarca yø ja'i, dingüe dinnoho, yø mmεmmeti, yø hyoya, gue'u 'b'hyø hmu, gue'u hinjo'o yø hmu, Gä bi ma mamarca. ¹⁷ Ya hijnonda zä da däi 'ne hijnonda zä da mä ngue'mø hingui n'youi ra marca ngue rá thuhu ra ndate ts'ozu'ε, ogue gue'u hangu yø número n'youi rá thuhu. ¹⁸ I nne ngue di n'yomfeni xanho ra ja'i, para ngue da dinya yø hyä ja ua. Da zännbi hangu yø número pøts'e ngue n'youi rá thuhu ra ndate ts'ozu'ε. Gue'a ra número n'youi rá thuhu ra ja'i'a. Nunä ra número na, guehna ngue 'dato ciento 'ne hyate ma'dato.

14

¹ Ma nhannigä mahøn'a p'uya, dá nugä ra De'yo 'bäp'u ja ra nyuni Sión. 'Dap'u 'bähmi'u n'na ciento 'ne yote magoho mahuahü nja'i. Guehya nt'ot'ibi rá thuhu ra De'yo p'u ja yø dε ya, connä thuhu rá Papá. ² Mahøndá øcä mi'da yø hyä bí ja mahets'i. Pe ra ndøts'edi ga nt'øde yø hyä. Nup'u dá øde ngue gui hï yø hyä, tengutho gui hï yø dehe, ogue tengutho p'u gui thonï ra ngäni p'u dá øde. Yø me'bida ngue

yø arpa p'uya xandøngu dá øde. ³ Guehya tuta n'na ra 'da'yo thuhu p'u ni hyandrá nhudi Oja ya, haru huya 'däte magoho di mäspu hu Oja, haru 'bá'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Nuna ra thuhu tuti, hinjongui padí tema thuhu, sinoque pase'u n'na ciento 'nε yote magoho mahuahí, guehya yø ja'i bi nyanyø te ua ja ra ximhäi ya. ⁴ Guehya yø ja'i hinha ga hye Oja, bi nsupi hangu ra pa. 'Nε n'youi ra De'yo haru ni ma. Guehya yø ja'i rá mæditho bi ma mapøhø p'u 'bæhyø ja'i nximhäi ya, para ngue da zo rá 'yε Oja co 'nεhra De'yo da zo rá 'yε. ⁵ Guehya yø ja'i hinjam'mø bi manna fehni ya. Nuna Oja, hin tema nts'o bi dinnbi ngue di zai.

⁶ Dá handä man'na ra anxε bí 'yo maya p'uya. I manna hoga 'da'yo hya nuna ja rá ts'edi para zantho. Bi xihra hya yø ja'i 'bæi gä rá nguni nximhäi, nuya yø ja'i 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ⁷ Pε ra ndøts'edi ga nt'øde ra hya bi ma, bi 'yεmbyø ja'i:

—Dami suhu Oja. Dami 'yεspahu, porque nuna Oja, ya bi zonna ora da hyaspa ra güenda yø ja'i ya. Dami thannehu na Oja bi hoqui te gä bí ja maya, 'nε bi hoqui te jaua ja ra häi. 'Nε bi hoqui te gä jap'u ja ra jathe. 'Nε bi xityø dehe haru gä pøhø —bi 'yεmbyø ja'i.

⁸ Mahømbá erpøtho man'na ra anxε p'uya. Bi 'yεna:

—Bi guadi. Bi guahra danihni Babilonia. Porque guehya yø ja'i Babilonia bi gutra 'yu na ra nts'o øtyø ja'i 'bæ'a nximhäi. I tenthø'a te ra nts'o øtyø ja'i Babilonia.

9 Nuna rá hyu ra anxε bá nya maya p'uya, ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Nu to gä thanne ra ndate ts'ozu'ε 'nε thannebi rá dahmu, ogue di n'uni da ma mamarcabi rá dε ogue rá 'yε, ¹⁰ guehya yø ja'i di nthεui ra castigo xa nzän'Oja ya. Porque nuya yø ja'i sε Oja, ya xa nzänni ngue di sätra ndate p'ua ja ra sibi di danzø connā asufre. Da nudyø anxε Oja, da guehra De'yo da nutho te da thohya yø ja'i ya. ¹¹ Nu'a ra 'bifi da pøxpε ha da zä ra ndate yø ja'i, para zantho di nja ra 'bifi. Ra pa ra xui da zä ra ndate to thanne ra ndate ts'ozu'ε ogue thannebi rá dahmu, ogue ma marca ra ja'i connā thuhu ra ndate zu'ε. ¹² Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yε Oja, jatho ngue da zeti hangu ra n'ua ja ngue da thogui. Da 'yøt'e te di manda Oja, 'nε 'yo di hε'a ga 'yεc'ei ra Jesús.

¹³ Dä øcä man'na bá nya mahεts'i p'uya, bi 'yεngui:

—Dami cuatro sacua ya yø hya jaua ya. Rá mmεnthi di nthεui yø 'yεc'ei di du'a ngue ørpa rá 'bεfi ra Jesús. Porque guehna ra hya mmanā Espiritu Santo na ngue εna: “Ya bi zεp'ua te gä ra n'ua xa thogui. Nu'a rá 'bεfi Oja xa 'yørpe, bí ja rá njut'i p'ua mahεts'i”.

¹⁴ Mahøndä handä maya p'uya, dá nu n'na ra t'axca gui, huxpε n'na nc'ei, oxrá ya n'na ra corona ngue ra oro. I ha rá t'exε hεt'i xandønho. ¹⁵ Nup'ua ja ra nija bí ja mahεts'i p'uya, bá pømp'ua n'na ra anxε ngue ra ndøts'edi ga mmat'a huxma xøts'e ra gui. Bi 'yεmbi:

—Ya bi yaxyø hmudä ja gä rä ximhäi. Ya bi zønna ora gui hyets'i —bi 'yëmbi.

¹⁶ Nuna huxp_u ja rä gui p'uya, bi hyexyø hmudä mi jap'u ja rä häi. Gä bi peti.

¹⁷ Bá pøm man'na rä anxε p'u bí ja rä nija mahets'i p'uya. Bá hya man'na rä t'exu ngue het'i xandønho. ¹⁸ Nup'u ja rä altar, bá nexp_u man'na rä anxε ngue ja rá ts'edi ngue da ja rä sibi. Rä ndøts'edi gā mmat'a hā rä t'exu p'uya, bi 'yëmbi:

—Ya bi yaxyø uva jap'u ja rä ximhäi. Dami hyequi —bi 'yëmbi.

¹⁹ Nuna rä anxε ts'o p'uya, bi hyecyø uva mi jap'u ja rä ximhäi, gä bi peti. N'narbu bi gatyø uva ngue da the'mi. Nuna rä hya nā p'uya, i nne da mā ngue rä ndate castigo da ja Oja. ²⁰ Nu'u yø uva bi ma nthε'mi p'u maxøts'e rä danihni. Nup'u bi ma nthε'mi yø uva, nu'a rá ngui bi bøni, gä rä ji. Nu'a gā 'yensyø ya yø ndøfanj 'mø njumbi rá freno, nup'u ha pøxrá ne, gue'a ganhε rä ji'a. Nu'a ganzant'i p'u ha ja yø ji, bi ma asta hyu ciento kilómetro.

15

¹ Dá handä mahets'i man'na rä hmεya ngue mathoguitho rä ndussutho. Dá nu yoto yø anxε. N'na ngu n'na ya yø anxε, i hā rä n'u ja ngue da ja. Nu'mø bi nja ya yoto yø ndate n'u, ya bi nja gätho'a te rä castigo ja ngue da ja Oja p'uya.

² Dá nugä n'na rä xequi ngue titho, tengutho rä jathe p'u gui nequi, di nequi tengutho rä xito 'mø brá o rä sibi mbo. Ja tøp'u gätho ya yø ja'i xi dapra ndate ts'ozu'ε p'uya, ngue himbi ne bi dannebi rá

dahmu. 'Nε h̄imb̄i ne yø ja'i xta mma mamarca
 connā número n'youi rá thuh̄u rā ndate ts'ozu'ε.
 Gä h̄a yø 'bida xi un'Oja. ³ I t̄utra thuh̄u m̄i t̄utra
 Moisés rá m̄efi Oja. Guehna rā thuh̄u turpab̄i rā
 Dε'yo p'ᵂ ha 'b̄ai. I εna:

—Mathoguitho mazihotho te guí øt'e grá Hmu,
 mā Oja'i. I jase n̄i ts'edi. Majuan̄i ngue gā xanho
 te guí øt'e. Grá dast'abi ngue yø ja'i 'b̄ai rá nḡun̄i
 nximh̄ai. ⁴ ¿Te'o dā b̄onya grá Hmu ngue dā 'yεna
 h̄inda n̄u mansu'i? ¿Te'o dā b̄oni ngue dā 'yεna
 h̄inda zā dā 'yets'a'i? Porque h̄on'atho'i ngue gā
 rā nho guí øt'e. A nuyá, dā εhe gātho yø ja'i 'b̄a
 nximh̄ai ya ngue dā danne'i. Porque ya b̄i n̄u yø
 ja'i te guí øt'e, gā gue'a n̄i 'yup'ᵂ guí øt'e —bi 'yεna.

⁵ M̄i tho'a p'ᵂya, dá nugā ngue bi xohra n̄ija b̄i
 ja mah̄ets'i. Nup'ᵂ mbonn̄ija, ja dá nugā p'ᵂ rā
 xεqui mathoguitho xā nd̄xqui, ja m'mets'i p'ᵂ yø
 xindo nt'ot'i rá ley Oja. ⁶ Nup'ᵂ ja rā n̄ija p'ᵂya,
 bá p̄omp'ᵂ yoto yø anxε ya xtá n̄u m'met'o ngue
 bá hya rā ndate n'ᵂ ja ngue dā ja. Gä di t'axca
 he, 'nε gā d̄i nḡutra oro yø t̄iya. ⁷ Nu'a n'na 'b̄ap'ᵂ
 ja rá nhud̄i Oja p'ᵂya, bi un̄ni 'da'a n'na rā mohi
 ngue rā oro'ᵂ yoto yø anxε. Nup'ᵂ ja yø mohi bi
 un̄ni, ja yup'ᵂ rā ndate castigo dā ja Oja n̄una 'b̄ai
 para zantho. ⁸ Nup'ᵂ mbonn̄ija p'ᵂya, yup'ᵂ rā 'bifi
 n'youi rá ts'edi Oja maguesε. Pε h̄injongui s̄a dā
 yut'ambo n̄ija. Dā zā, pε asta gue'mø gā b̄i n̄ja'ᵂ
 yoto yø ndate n'ᵂ ja ngue dā ja ya yoto yø anxε.

16

¹ Mah̄ondá øcā man'na rā hya bá nya p'ᵂ ja rā n̄ija
 mah̄ets'i p'ᵂya. Pε rā ndøts'edi gā xi'ᵂ yoto yø anxε,

bi 'yɛmbi:

—Ní mähä ya. Nu'ɛ yoto yø mohi guí theɥa ngue n'youi rá castigo dá ja Oja, dami 'yømmi p'ɛ ja rá ximhäi ya —bi 'yɛmbi.

² Nu'a rá madi rá anxe p'ɛya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ɛ ja rá häi. A nuya gätho yø ja'i mi n'youi rá marca rá ndate ts'ozu'ɛ p'ɛya, 'nɛ xi dannebi rá dahmu, bi nja yø ndate sasi ngue mandø n'atho.

³ Rá yoho rá anxe p'ɛya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ɛ ja rá jathe. Rá dehe p'ɛya bi gohi ngue rá ji, ɛna bi ts'enna ánima. Gätho'ɛ mi ja yø te p'ɛ ja rá jathe, gä bi du.

⁴ Rá hyu rá anxe p'ɛya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ɛ ja yø dathe, gätho p'ɛ ha pøhyø dehe. A nuyá, gätho yø dehe, gä bi gohi ngue rá ji. ⁵ Dá øde ngue bá nya rá anxe nu'a bi ts'onyo dehe, bi 'yɛna:

—Nu'i grá Hmu má Oja'i, gue'e guí 'bahya. Mente yø pa xa thogui xcá m'mui. Pɛ gä rá nho gni 'bui. A nuyá, nu'a rá castigo guí øtya, ya ni 'yup'ɛ'a ya. ⁶ Porque nuya gadi japra castigo ya, guehya bi hyo yø ja'i o ni 'yɛ ya, 'nɛhyø pøngahya xa mmamp'a'i ni hya, gä xa hyo. Janangue guí unyø njut'i ya, gä japi ngue bi zi rá dehe bi nji.

⁷ Dá øcä mahøn'a p'ɛya ngue bá nya man'na p'ɛ ja rá altar. Bi 'yɛna:

—Nu'i grá Hmu má Oja'i, gue'e majuaní ngue jase ni ts'edi. Nu'a te rá castigo guí øtya, ya ni 'yup'ɛ'a ya —bi 'yɛna.

⁸ Rá goho rá anxe p'ɛya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ɛ ja rá hyadi. Rá hyadi p'ɛya man'na mandø mpatho. Mathoguitho uhyø ja'i'a gä ndømpa.

⁹ Mathoguitho bi nzø yø ja'i ngue'a te gä ndømpa rá

hyadi. Pε hinguĩ nne yø ja'ĩ di 'bätyø mm̄ai ngue d̄i n'uni d̄a 'yεspabi Oja. Sinoque man'na nnømman'ũ na Oja ja rá ts'edi ngue bí pennbabi ra n'ũ thogui.

10 Rá cat'a ra anxε p'ũya, nu'a rá mohi m̄i thε, bi 'yønnbabi p'ũ ja rá nthuts'i ra ndate ts'ozu'ε. Nup'ũ ha gä d̄i manda na p'ũya, gä bi gohi ngue ra 'bexui. Asta sa yø jan̄i yø ja'ĩ ngue sä ra ndate. 11 Pε madague'a bi zä ra ndate yø ja'ĩ ngue yø ndate sas̄i, himbi ne xtí 'bätyø mm̄ai ngue xta hyεp'ũ ra nts'o ga 'yo. Sinoque εna man'na bi nømman'ũ na Oja bí 'bũ mahets'i.

12 Rá 'dato ra anxε p'ũya, nu'a rá mohi m̄i thε, bi 'yømp'ũ ja ra dathe Eufates. Ra dathe p'ũya bi 'yot'i, para ngue d̄a zä d̄a tho'ũ yø ts'edi yø dast'abi mambá εp'ũ, ni 'yεp'ũ ni bøxyadi.

13 Dá nugä p'ũ ja rá ne ra ndate ts'ozu'ε xa ntheni, 'nεp'ũ ja rá ne'a rá mm̄its'o zu'εui, 'nεp'ũ ja rá ne'a ra fεhni pøngahya, 'da'a n'na ra ts'onthi bá pømp'ũ ja yø ne, d̄i nεqui tengutho ra 'uε. 14 Guehya yø ts'onthi d̄a zä d̄a 'yøtyø milagro. Bi bõni ngue dí peti gätho yø dast'abi 'bũ'a nximhäi. Nu'mø ra pa d̄a εp'ũ na Oja jase rá ts'edi ngue d̄a hyaspa ra güenda gätho yø ja'ĩ, guehya d̄a nanguĩ ngue d̄a 'yørpabi ra datunhni Oja ya.

15 Gätho ya yø ja'ĩ øhya yø hya nt'ot'i ua, dam̄i 'yøhmũ xanho na ra hya mmanna Cristo, bi 'yεna:

—Nu ra pa ga ma εhε, n'na zihmantho ga søhø, tengutho 'mø ha bi zønna bε, hinguĩ fadi tema pa d̄a zøhø, d̄i njarbutho. Pε rá mm̄enth̄i d̄i nthεui to hinguĩ aha, i fährá t'axca he n'namhma ngue hind̄i n'yo mangøtho, 'nε hind̄a mεsrá sä ngue d̄a hin'yũ rá t'axca he d̄a hye —i εna.

16 Nu'ɥ yø dast'abi bá ts'i p'ɥya, bi mpɛti p'ɥ ja ra xɛqui gui hut̩yø ja'i ga ya ra hya ngue ra ebreo, ngue ra Armagedón.

17 Rá yoto ra anxɛ p'ɥya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ɥ ja ra ndahi. Nu'a ra nija bi ja mahɛts'i ha ja rá nhud̩i Oja, ja bá nya p'ɥ man'na, pɛ ra ndøts'edi ga 'yɛna:

—Ja bi zɛp'ɥ'a te ja ngue di nja ya —bi 'yɛna.

18 Bi nja yø huɛi p'ɥya, bi nja yø ngäni. Janjuani ngue ra ndih̩i. Bi 'yan'ahäi, mathoguitho ra ndøts'edi i 'yani. Mɛnte yø pa xa m'məhyø ja'i ua ja ra ximhäi, hinjam'mø xi nja'a te bi nja. 19 Nuna ra dan̩hni Babilonia, huɥ xɛqui bi bøni ngue bi t'i'ahäi. A nuya gätho yø hn̩ni ja rá ngəni nximhäi, gä bi xot'i. Oja bi unná njut'i'a ra hn̩ni Babilonia, bi mɛnnbabi ra castigo ngue sei. 20 Gätho yø t'əhäi ja məde yø jathe, 'nɛ yø t'øhø, ya h̩nha mambi nɛqui. 21 Bi zoxyø ja'i yø ndate ndo bi nja. Pɛ mandø nnohotho, yote kilo ganhyɥ n'na ra ndo. Pɛ yø ja'i p'ɥya, nu'a ga nzä ra ndate ngue yø ndo bi nja, ɛna gue gue'a man'na ga nnømman'ɥ Oja'a.

17

1 Bá ɛ'a n'na'ɥ yoto yø anxɛ mi the yø mohi p'ɥya. Bi 'yɛngui:

—Bí 'yɛcua ya. Ga ut'a'i ra castigo da thohna xisu mathoguitho ra 'yots'om'mäi, huxmə xøts'e ra jathe. 2 Yø dast'abi 'bui gä rá ngəni nximhäi, gä xa n'yots'om'mäiui na ra xisu na. Da guehyø ja'i 'bui gä rá ngəni ra ximhäi, gä xa it̩ibi ngue di sitra sei ngue rá 'yots'om'mäi —bi 'yɛngui.

³ Ra Espíritu Santo bi pārca mā nthandī. Ra anxε bi zixcagui p'ᵤ bí ja ra dapo. Ja dá nugā p'ᵤ n'na ra xisu huxmā xōts'e ra ndate ts'ozu'ε xanthenī, xpí bōxpᵤ ja ra dehe. Nup'ᵤ ja rá do'yo nā ra ts'ozu'ε p'ᵤya, mā zinni p'ᵤ yø thuhū nu'ᵤ mma ngue hinguī nnu manho Oja. Nunā ra ts'ozu'ε ja yoto yø ya 'nε ja 'dεt'a yø dani. ⁴ Nunā ra xisu p'ᵤya, ra 'bojᵤpoi rá he conna thenī. N'youi yø dōni ngue ra oro rá he, n'youi yø ts'udo mazihotho gui nεqui, n'youi yø do nī hū ngue ra perla. I the n'na ra mohi ngue ra oro. Nu'a te gā rá nts'o xā 'yøt'e, gue'a pop'ᵤ ja rá mohi'a, porque ja rá ts'oqui nā ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi. ⁵ Nt'ot'i n'na ra thuhū p'ᵤ ja rá dε ra xisu ngue hinguī fadi te gā mbōni. Pε nu'a gā mbōnna ra hyā nā ngue εnā: “Nunā ra danihni Babilonia, guehna ra mamá nā ngue gātho yø 'yots'om'mäi 'b'ᵤ'a nximhäi, 'nε'a te gāma nts'o i ja”. ⁶ Nunā ra xisu, dá nu ngue iti. Porque xā nzipyø ji ya yø ja'i Oja xā thopi ngue hinguī nsāya mma hanja nā ra Jesús. A nugā p'ᵤya dadi 'yøtho hanja te dá nu. ⁷ Ra anxε p'ᵤya bi 'yεngui:

—¿Hanja ngue gadi 'yøtho? Nugā gā xi'i te gā mbōn'a te gā nu ya, ngue ra xisu, huxrá xᵤtha ra ndate ts'ozu'ε, nunā ja yoto yø ya, 'nε ja 'dεt'a yø dani. ⁸ Nunā ra ndate ts'ozu'ε gā nu ya, guehna ya fadi ngue mī'b'ᵤ'a m'mεt'o nāya, 'nε nūya hinha madi nεqui ngue di 'b'ᵤhya. Pε hōnda pōxpᵤ ja ra ots'i hinha rá nεgui ganhε. Rá nεgui p'ᵤya da ma ra castigo. Astā gue'mø mambá f'ᵤ'a nximhäi, ya bá nt'ot'i p'ᵤ ja ra libro yø thuhū ya yø ja'i ja ngue di nthēui ra 'da'yo te. Pε nūya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhū p'ᵤ ja ra libro, nu'mø bi nu ngue di 'b'ᵤi mahōn'a ra ndate ts'ozu'ε, dadi 'yøtho.

⁹ Nuya yø hya jaua, i nne ngue da ðani xanho rá n'yomfɛni rá ja'i, para ngue da ðini xanho hanja rá hya. Nuya yoto yø ya rá ndate ts'ozu'ɛ, guehya ga mbøni ngue yoto yø nyuni nnøpa nthuts'i rá xisu ya. ¹⁰ 'Nɛ xquet'a nuya yoto yø ya i ja, ga mbøni ngue yoto yø ðast'abi. Ya bi ðu'ɛ cət'a yø ðast'abi. A nu'a n'na'ɛ p'ɛya, i nts'ət'abitho ya. A nu man'na p'ɛya, tobe hĩndi bentrá cargo. Pɛ nu'mø ya bi mi ngue di bentrá cargo, hĩnga ya'atho di nts'ət'abi. ¹¹ Nuná rá ndate ts'ozu'ɛ mi fadi ngue mi 'bɛ'a m'mɛt'o, 'nɛ hĩnha maði nɛqui ngue di 'bɛhya, guehna rá hyato rá ðast'abi di m'mahna. Mayø n'youi'ɛ yoto yø ðast'abi m'mɛt'o. Rá nɛgui ya, ya da ma rá castigo.

¹² A nu'ɛ 'dɛt'a yø ðani gá nurpi, gue'ɛ ga mbøni ngue 'dɛt'a yø ðast'abi'ɛ. A nuyá, tobe hĩndi bentyø cargo ngue di ndast'abi ya, pɛ nu'mø ya bi bentyø cargo ngue di ndast'abi, 'da di ndast'abiui ná rá ndate ts'ozu'ɛ p'ɛya. Pɛ hõnda n'na ora di ndast'abi. ¹³ Nuya 'dɛt'a yø ðast'abi 'da'igu da ma. Di nhɛcahya, ngue nu te da manna rá ndate ts'ozu'ɛ, gue'a da 'yøt'a. ¹⁴ Guehya da 'yørpá rá tunhni rá Dɛ'yo ya. Pɛ rá Dɛ'yo di ntatetho, porque guehna rá Hmu ná ngue yø hmu. Guehna rá ðast'abi ná ngue yø ðast'abi. A nuya yø ja'i hĩnha ni hɛhra Dɛ'yo p'ɛya, ya yø n'yohɛ, porque guehya yø thanhni Oja ya. Janangue bi zonhni ngue da 'yɛc'ɛi rá Dɛ'yo.

¹⁵ Rá anxe p'ɛya mahømbi 'yɛngui:

—Nuná rá jathe gá nu ngue huxra xisu ngue rá 'yots'om'mäi ya, ga mbøni ngue guehya yø nación i ja gá rá ximhäi ya. Guehya yø ja'i 'bɛp'ɛ ja yø hnini, 'dama 'dan'yo yø hya ga ya ya. ¹⁶ Nu'ɛ 'dɛt'a

yø danī gá nūrpabi rā ndate ts'ozu'ε, guehya dā nū man'ḡ'a rā xisu ngue rā 'yots'om'mäi ya. Guehya di sätra n'ḡ rā xisu, astā dā mōjpa rā xisu ngue dā za. Nū te di pongui dā 'yudi. ¹⁷ Nūya 'dēt'a yø dast'abi bi nhεcahya ngue 'da'igu dā 'yøt'e. Di n'uni ngue rā ts'ozu'ε bi unyø ts'edi, ya gá 'yørpa Oja'a ngue ngu'a dā 'yøt'e n'namhma ngue di nja'a te xpā nzān'Oja ngue di nja. ¹⁸ Nūnā rā xisu gá nū p'ḡya, gá mbōni ngue guehna rā danīhni di manda gātho yø dast'abi 'bḡ'a nximhäi nā.

18

¹ Mi tho'a te dá nugä p'ḡya, mahøndä nugä man'na rā anxε bí 'yε mahεts'i. Di nequi ngue xandø nzaqui, astā gā rā ximhäi di yot'a te gui yoxni. ² Pε rā ndøts'edi gā mafi, i εna:

—Bi guadi. Bi guahra danīhni Babilonia. Bi gohi ngue yø ngu yø ts'onthi ya. Ja bi 'yørba yø 'bafi yø ts'int'sḡ xandønts'o. ³ Porque gātho yø ja'i 'bḡ'a nximhäi xā itibi rā vino jap'ḡ ngue'a rá 'yots'om'mäi gā 'yo. Nū'ḡ yø dast'abi 'bḡi rá nguñi nximhäi, gā yø 'yots'om'mäi, porque øt'e tengutho mi øtya yø ja'i mi 'bḡp'ḡ ja rā hnini. Gātho yø pøhø 'bḡ'a nximhäi, gātho xā mmεmmeti ngue mathoguitho manī unyø mēnyu ya yø ja'i ya.

⁴ Dā øcā man'na rā hya bí 'yε mahεts'i p'ḡya, bi 'yεna:

—Ague mā ja'i'ahḡ, dami pømhma p'ḡ ja rā danīhni. 'Yogui øthḡ'a rā ts'oqui øtyø mmεngu p'ḡ, n'namhma ngue hingui thohmḡ'a rā castigo dā tho'ḡ. ⁵ Porque nūya yø ts'oqui øt'e, xøgue ja di fixta

p'ɯ, i sɔni asta mahɛts'i. Nuna Oja p'ɯya, ya hingui hāt'i da zeti hangū rā nts'o øtyø ja'i.

⁶ Bi sihyø anxe p'ɯya, bi t'ɛmbi:

—Dami jahɯ rā castigo ya. Nu te xa 'yørpabi yø ja'i xa'ɯni, ndoble rā n'ɯni gui japhɯ ya. Nu'a te ga nzaqui rā vino xa unyø ja'i ngue xa nzi ya, ndoble drá nzaqui rā vino gui unhnɯ da zi ya.

⁷ Mathoguitho xanja mpähä yø ja'i, xa 'yɛts'i ngue mī ja yø mɛnyu. Gue'a mathoguitho rā n'ɯ gui sätth'a ya. Porque mī ɛmp'ɯ ja yø mmɯi: “ɛntho di ndast'abihɯ ua dí 'bɯhmɯ, hinte dadi 'bɛhmɯ, 'nɛ hinjam'mø da 'yɛhra pa ga nnuhɯ rā dummɯi”, mī ɛna. ⁸ Janangue nuyá, n'na patho di nja rā ndate da thohya. Di nzoni, di ntu manthuhu, da du yø ja'i, di nzø rā hnini. Porque jase rá ts'edi na rā Hmu Oja, ngue da japra castigo na rā hnini na.

⁹ Nu'ɯ yø dast'abi 'bɯ'a nximhäi ngue 'da'igu xa 'yøt'ui ngue 'yots'om'mäi 'nɛ xa 'yɛts'i ngue ja yø mɛnyu, guehya di nya dummɯi ya, 'nɛ di nzom'mø bi nu bi nangra 'bifi ngue di nzø rā hnini.

¹⁰ Yap'utho da 'bähnyø ja'i ngue da hyandi te di nja. Porque da zu yø ja'i'a rā castigo di nja. Da 'yɛmbra hnini p'ɯya: “Huɛcate rā danihni Babilonia. Mī ja rá ts'edi, pɛ nuya n'na ts'ɯquits'utho i nja rā castigo bi thohya”, da 'yɛnyø ja'i.

¹¹ Nu'ɯ yø pøhø 'bɯi gä rá nguni nximhäi, di nya dummɯi 'nɛ di nzoni ngue te da thohra danihni. Porque ya hinjo'o to da dämbyø 'bɛni bá du ngue da mä. ¹² Ya hinjo'o to da dämbyø 'bɛni ngue rā oro, ogue rā t'axi, ogue yø ts'ɯdo mazihotho, ogue yø perla. Ya hindä thänyø hoga ulu ni hu ngue rā lino, ogue yø seda, ogue yø 'bojɯpoi, ogue yø theni. Ya hindä thänyø za 'dama 'dan'yo ga yani,

nī xinga gue'ᵘ yø danī maḥotho guī nēqui 'mø bi ma maḥoqui, ogue yø hoga za, ogue yø bronze, ogue yø t'ēgui, ogue yø do ngue ra mármol. ¹³ Ya hīnjonda dāmbyo 'benī ngue yø canela, ogue yø cosa maḥoqui ngue maḥotho ga yānī, ra bopo t'uts'ī, ra mirra, ra perfume, ra vino, ra aceite, ra hojanī ngue ra trigo. Ya hīnjonda dānyø ndanī, ogue yø de'yo, ogue yø ndøfanī. Ya hīnjonda dānyø carro. Ya hīnjonda dāmbya yø ja'ī pā ngue øtra 'bēfi hīngui taḥa. ¹⁴ Yø pøhø p'ᵘya dā 'yēmbra hnīnī: “Nu'ᵘ yø cosa mathoguitho maḍī ho'a nī mmāi gui si ya, ya hīn'yᵘ p'ᵘ'a ya. Para zantho gā 'bēhni mēnyu co gātho'a temā cosa mī øt'a'ī ra nho”, dā 'yēmbī.

¹⁵ Nu'ᵘ yø pøhø maḍī pøhya yø cosa ya, janjuanī ngue xā mmēmmētitho ngue'a te mī pāp'ᵘ ja ra hnīnī. Pē nuyā yø ja'ī ya, yap'atho dā 'bāi ngue su'a ra castigo dī njap'ᵘ ja ra hnīnī. Dī nya dūmmāi p'ᵘya, asta darā zonī. ¹⁶ Dā 'yēnā: “Huēcate ra danīhni. Mī 'būi tengutho n'na ra xisu ngue mī he yø ndøhoga ulu. Mī he yø ulu ngue ra 'bojūpoi. Mī he yø ulu ngue yø thenī, n'youi yø dønī ngue ra oro, n'youi yø ts'udo maḥiḥotho, n'youi yø perla. ¹⁷ Pē nuyā, n'na ts'ūquits'atho ī guadi te mī pesya”, dā 'yēnā.

Yø barco 'yop'ᵘ ja yø jathe, op'ᵘ yø ja'ī ngue yø hmu, conyø pasajero, gātho'ᵘ to ja yø 'bēfi, yap'atho dā nsāya yø barco ngue dā hyandyø ja'ī te dī nja. ¹⁸ Nu'mø bi hyandī ngue ya dī nzø ra danīhni p'ᵘya, asta darā mahyø ja'ī. Dā 'yēnā: “¿Нару gue ja man'na ra danīhni tengu nᵘ ra hnīnī nᵘ?” ¹⁹ Dā 'yᵘxyø fonthāi yø ya yø ja'ī p'ᵘya, dī nzonī. Dī nya dūmmāi, dā 'yēnā: “Huēcate ra

dan̄ihni. Gätho'ᵤ to di 'yonyø barco p'ᵤ ja yø jathe, xa mm̄emm̄etitho ngue ja mi mpäp'ᵤ ja ra hn̄ini, ngue mayøndø mm̄emm̄eti yø m̄eh̄nini. Pɛ nuya, n'na ts'ᵤquits'ᵤtho i guadi te mi p̄ets'i", da 'yɛna.

²⁰ Gä di johya'ᵤ bí 'bᵤ mah̄ɛts'i conná ngue'a te bi thohra dan̄ihni. Di johya yø representante ra Cristo, cō gätho yø pøngahya Oja. Gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja, gä di johya, Nu'a ra castigo bi njapra hn̄ini, bi hyaspa ra güenda Oja'a te xa ja'ahᵤ yø ja'i ya.

²¹ Man'na ra anxɛ p'ᵤya, mandø nzaquitho, bi hyaxa n'na ra ndødo ngue h̄ingma n̄ets'i'a ganhyᵤ, ɛntho ra molino. Bi 'yɛnnbᵤ ja ra jathe p'ᵤya. Bi 'yɛmbi:

—Tengutho ra do jaua ya ngue h̄in hapᵤ nma hnu, di njarbutho na ra dan̄ihni Babilonia ya. Ya h̄in hapᵤ nmi n̄ɛqui mah̄on'a. ²² Nup'ᵤ ja yø caye ra hn̄ini, ya h̄injam'mø nma t'øde mah̄on'a ngue di m'm̄ahyø m̄ɛ'bida ngue yø arpa. Ya h̄inma t'øde ngue di m'm̄ahyø mixt'a corneta ogue yø flauta. Ya h̄inma hnu ngue di m'm̄ahyø m̄ɛfi 'dama 'dan'yo ma'bɛfi da 'yøt'e. Ya h̄inma t'øde ngue dadi h̄i yø njani. ²³ Ya h̄inni mantho da hnu ngue h̄ondi nja yø nyot'i ngue yø lámpara. Ya h̄inni mantho da hnu ngue h̄on dadi h̄i yø ja'i p'ᵤ di nja ra nthati. Da guahra dan̄ihni, madague'a ɛntho mayø hmu'ᵤ madi mpøp'ᵤ ja ra dan̄ihni. Nu'a te yø nt'ɛte man̄i n'yo, mi h̄ät'i gätho yø ja'i 'bᵤ'a nximhäi.

²⁴ Ra dan̄ihni Babilonia bi njapra castigo, porque xa hyopyø pøngahya Oja, 'nɛ xa hyo mi'da yø ja'i ngue o rá 'yɛ Oja. Go yø ts'oqui p'ᵤ tho yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja ya gä rá nḡni nximhäi.

19

¹ Mī tho'a p'uya, mahøndá øcä mī'da yø hya p'ua mahɛts'i ngue mandøngu dyø ja'i ra ndøts'edi ga 'yɛna:

—Ma ga ɛspahu Oja ya. Porque guehna ma Yantehua na. 'Nɛ guehna maguesɛ ja rá ts'edi na.

² Porque nuna Oja haspabi ra güenda yø ja'i, gä majuaní ngue gue'a ni 'yup'ua øt'e. A nuyá, bi japra castigo yø ja'i Babilonia ya. Nuna ra hnini na, ɛntho n'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi. Xa ts'oni gä ra ximhäi ngue'a te rá n'yots'om'mäi ga 'yo. Nuna Oja p'uya, di cots'i te xa njapyø mɛfi xa thopi.

³ Mahømbi 'yɛnyø ja'i p'uya:

—Ma ga ɛspahu Oja. Porque nunu rá 'bifi ra danihni bi nzø, hinha di nsäya nu, di mfuni para zantho —bi 'yɛna.

⁴ Nuya 'däte magoho di mäspu ja rá nhudi Oja p'uya, co 'nɛ'ua goho 'bäp'ua ja yø ts'ant'i ra nthuts'i, gä bi m'mɛmfo häi ngue bi danne Oja p'ua hudi. Bi 'yɛmbuya:

—Janjuaní ngue ni 'yup'ua te bi hma. A nuyá, ma ga ɛspahu Oja ya —bi 'yɛna.

⁵ Nup'ua hu Oja p'uya, bi t'ø hman'na ra hya ngue bi 'yɛna:

—Nu to gä suprá xudi Oja ya, da danne, da 'yɛspabi Oja di ngüɛ di nnoho —bi 'yɛna.

⁶ Nu'ua yø hya dá øde, mandøngu dyø ja'i di hi yø hya, tengutho p'ua gui hi yø ndøthe, tengutho p'ua ga nt'øde ra ngäni. Bi 'yɛnna hya:

—Nuna Oja ma Hmuhya ya, ma ga εspahya. Porque guehna jase rá ts'edi ngue ndap'ya bi zä di manda na. ⁷ Ma ga johyahya ya, di nja'ahya mpähä ngue ga εspahya Oja. Porque ya bi zonna ora di nthatra De'yo. Nuna rá xisu da me, ya xa nsä. ⁸ Porque bi n'uni bi ma mahete ra hoga ulu xa nt'axi, di yoxni.

Nuna ra t'axca he, guehna ga mbøni ngue gä ra nho ga 'yo yø ja'i ya o rá 'ye Oja na. ⁹ Nuna ra anxε p'uya bi 'yεngui:

—Dami cuatra sacua ya yø hya ja ua ya. Ra mmenthü bi nthεui to bi t'ørpa ra invitación ngue da nu ra ngo p'ya di nthatra De'yo.

Mahømbi 'yεngui:

—Nuya yø hya gä cuatra sacua ya, guehya majuanü ngue rá hya Oja ya.

¹⁰ Nugä p'uya, dá ndatyøhmü p'ya 'bähra anxε ngue dí nne xca thanne. Pe ra anxε bi 'yεngui:

—Hin'na, 'yo gui thannegui. Nugä xquet'a rá mεfigui Oja tengutho'i ngue rá mεfi'i Oja, tengutho'ya mi'da ni cu ngue ha ra ts'edi mmambrá hya ra Jesús. Hønsε Oja i ja ngue da ma thanne —bi 'yεngui.

Nu'ya di mpefi ngue mmambrá hya ra Jesús, gue'ya yø pøngahya Oja'ya.

¹¹ Dá nu p'uya ngue bá xohra c'amahets'i. Bi nequi n'na ra t'axa ndøfani, huxpua n'na nc'ei. Nuna ra tøgue p'uya, guehna fadi ngue hinha ga hyε Oja, gä majuanü te mma. Gä gue'a te øt'e. Porque nu'a ra tunhni øt'e, gä majuanü ngue gue'a ra ts'ut'abi ni 'yup'ya øt'e. ¹² Yø dá p'uya, di yoxni tengutho gui

'yotrá thai rá sibi. 'Nε xangu yø corona jap'u ja rá ya. Nt'ot'i n'na rá thuhu p'u ja rá dε ngue hinguí fadi te ga mbøni. I paxe teni bøni. ¹³ Nu rá he, njots'i rá ji. Nuna gui hu rá thuhu, guehna ni hu ngue rá Hyá Ojá. ¹⁴ Gä ni den'u yø ts'edi bí 'b'u mahets'i, pε gä di tøgue huxyø t'axa ndøfani. 'Nε gä he yø hoga ulu ngue yø t'axca he. ¹⁵ Nup'u ja rá ne rá tøgue ni 'bet'o p'uya, pømp'u rá juai ngue het'i xandønho. Gue'a di ndunhui yø ja'i 'b'u'a nximhäi'a. 'Nε da zedi ngue di manda yø ja'i. Nu'mø bi hyaspa rá güenda yø ja'i, da nēhi conyø gua tengutho 'mø tem'yø uva rá ja'i conyø gua. Da japi da zi rá vino nu'a n'youi rá ndate castigo da ja na Ojá jase rá ts'edi. ¹⁶ Nup'u ja rá pahni 'nēhrá guxendehe nt'ot'i p'u n'na rá thuhu ngue εna: “Guehna rá dast'abi naya ngue yø dast'abi 'bai. Guehna rá hmu naya ngue yø hmu 'bai”, bi 'yεna.

¹⁷ Dá handä man'na rá anxε ngue 'bäp'u ja rá hyadi p'uya. I mmatyø ts'int's'u 'yo maya. Pε rá ndøts'edi ga nzofo, bi 'yεmbi:

—Damí mpētihu ya. Porque da 'yøt'ahu n'na rá dants'ihmε Ojá. ¹⁸ Nuya gui saphu yø ngø yø dast'abi ya. Gui saphu yø ngø yø general, gätho yø ja'i ngue yø nexhmite. Gui saphu yø ngø yø ndøfani. Gui saphu yø ngø yø tøgue. Gui saphu yø ngø yø ja'i 'bahyø hmu, dague'u hinjo'o yø hmu, di ngüε di nnoho, gä gui saphu yø ngø.

¹⁹ Dá nugä rá ndate ts'ozu'ε p'uya, gätho yø dast'abi 'b'u'a nximhäi, gä n'youi yø ts'edi. Ya xi mpēti ngue da 'yørpabi rá tunhni'a rá tøgue huxrá ndøfani co gätho'u yø ts'edi na p'uya. ²⁰ Nuna rá ndate ts'ozu'ε p'uya, bi ma mabent'i ngue da

jot'i, 'da i mbent'ui na ra fehni pøngahya xi 'yøtyø milagro m'mæt'o, ngue xi unná ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε. Porque gue'u yø milagro bi 'yøtra fehni pøngahya i hyärpa yø mmæi yø ja'i nuya bi n'uni bi mε rá marca ra ndate ts'ozu'ε, 'nε bi n'unyø ja'i bi dannebi rá dahmu. Janangue nuna ra ndate ts'ozu'ε ya, co 'nεhna ra fehni pøngahya, 'da i thøtho p'u ja ra zabi danzø conná sibi ngue ra asufre ya. ²¹ A nuya yø ja'i ngue yø 'yøt'a tunhni p'uya, i du conná juai pønna ne ra tøgue. Nu'u yø ngø yø ánima p'uya, gue'a i nniya yø ts'int's'u 'yo maya'a ngue bi zapyø ngø.

20

¹ Mi tho'a te dá nugä p'uya, dá nu man'na ra anxε bí 'yε mahets'i bá hyannbabi rá nsogui ra ots'i hinha rá nzεgui ganhε. Ba ca rá 'yε n'na ra ndø cadena. ² Nuna ra anxε p'uya, bi bentra ndate ts'ozu'ε, nuna rá nyogui c'εya, ga mbøni ngue ra zithu ni hu ngue ra Satanás. N'na mahuah'i njeya bi dut'i. ³ Bi hyørbu ja ra ots'i hinha rá nzεgui ganhε p'uya. Ja bi gorbu ra zithu. Bi japra seyo maxøts'e ra ots'i para ngue hinni mantho da hyätyø ja'i 'b'a nximhäi, asta gue'mø bi zøn'a n'na mahuah'i njeya. Nu'mø bi tho'a n'na mahuah'i njeya p'uya, mahønda ma mathøgue njammi pa.

⁴ Mi tho'a te dá nugä p'uya, dá nu xangu yø nthuts'i. Ja hup'u'u xi bentyø cargo ngue di nts'ut'abi da hyaxra güenda. Guehya yø ja'i xi tho ya ngue bi t'øjpa yø ya. Bi n'upi ngue hinguï säya mma hanja na rá hya Oja, hinguï säya mma hanja na ra hya bi nxännbate ra Jesús. Guehya yø ja'i

hĩmbi n'unĩ xta ndanne ra ndate ts'ozu'ε ya. 'Nε
 hĩmbi dannebi rá dahmu. Xquet'a hĩmbi n'unĩ
 ngue xta ma mamarcabi yø dε, ogue yø 'yε. Dá
 nugä ya yø ja'i p'uya ngue mahømbi m'mai, 'nε
 'dap'ũ bi nts'ũt'abiui ra Cristo n'na mahuaħi njeya.
 5 Guehya yø ja'i rá mudi bi bennate ya. Pε nu'ũ
 mi'da yø ánima hĩnga 'bexpi bennate'ũ, sinoque ja
 bi bennate 'mø mi gua'a n'na mahuaħi njeya. 6 Ra
 mmēnthi bi nthēui yø ja'i di nthēui rá njapi Oja
 ngue rá mudi di bennate. Guehya da gohi ngue yø
 mmäcja da danne Oja co 'nēhra Cristo da danne.
 'Nε 'dap'ũ di nts'ũt'abiui ra Cristo n'na mahuaħi
 njeya. Guehya yø ja'i hĩnda tho'a rá nyondi ra
 ndate di nja ya.

7 Nu'mø mi gua'a n'na mahuaħi njeya p'uya, bi
 ma mathøgue ra zithu p'ũ ofädi. 8 Mahømbi ma da
 hyätyø ja'i 'bui gä rá nguni nximhäi. Gue'ũ yø ja'i
 gui nhuti ngue ra Gog 'nēhra Magog. Bi ma di petyø
 ja'i ngue da 'yørpabi ra tunhni Oja. Pε mandøngu
 dyø ja'i bi peti, tengutho gangu yø 'bomu dehe p'ũ
 ja ra jathe. 9 Bá nangyø ja'i gä rá nguni nximhäi. Bi
 mäsrä danihni 'bũhyø ja'i Oja. Guehna ra hniñi di
 ma Oja na. Pε bi 'yøt'Oja p'uya ngue bá tähyø sibi
 mahęts'i. Bi juadi bi 'yudi gätho yø nsuiui. 10 Nuna
 ra zithu xi hyätyø ja'i p'uya, bi thørbũ ja ra zabi
 danzø conna sibi ngue ra asufre. Guehna ra zabi
 xi thøtra ndate ts'ozu'ε na p'uya co 'nε'a ra fēhni
 pøngahya xi thørbũ. Nup'ũ bi thørbuya, ra pa ra xui
 ja da ma ma'uni p'ũ para zantho.

 11 Dá nugä n'na ra t'axa nthuts'i ngue ja hup'ũ
 Oja. Pε nup'ũ hu Oja p'uya, ra häi 'nēhra

c'amahets'i, gä b̄i m'merp̄tho, ya h̄inha m̄ambi n̄equi. ¹² Dá n̄ugä ȳo ánima p'uya ngue 'b̄up'ua 'b̄u Oja, d̄i ngüε d̄i nnoho, gä 'b̄up'ua. B̄i ma nsots'i ȳo libro p'uya. Cō 'n̄ε'a m̄an'na r̄a libro b̄i ma nsots'i, gue'a r̄a libro ngue m̄ma to gä b̄i nth̄eui r̄a 'da'yo te. Nu'ua ȳo ánima p'uya, bi th̄asp̄abi r̄a güenda te x̄i n'yo. Porque nu te gä x̄a 'ȳotȳo ja'i, gä nt'ot'i p'ua ja ȳo libro. ¹³ 'B̄up'ua ȳo ánima x̄a ndup'ua ja ȳo jathe. Nu hangū ȳo ánima x̄a ndu, gä 'b̄up'ua. Gä bi th̄asp̄abi r̄a güenda te x̄a 'ȳot'e n'na ngu n'na. ¹⁴ Ya h̄inda du ȳo ja'i, sinoque d̄i m'm̄up'ua ja r̄a castigo εntho r̄a zabi d̄i nc'uats'i conn̄a sibi, gue'a rá yondi r̄a ndate'a p'uya. ¹⁵ Nu to gä h̄imbi th̄innb̄abi ȳo th̄uh̄u ngue d̄a nt'ot'i p'ua ja r̄a libro ngue m̄ma to d̄i nth̄eui r̄a 'da'yo te, gä bi th̄orb̄u ja r̄a zabi di d̄anz̄o.

21

¹ M'm̄efa p'uya, dá n̄ugä r̄a 'da'yo c'amahets'i 'n̄εhr̄a 'da'yo häi. Nu'a r̄a c'amahets'i m̄i ja m'm̄et'o 'n̄εhr̄a häi m̄i ja m'm̄et'o, b̄i m'm̄erp̄tho. A nu ȳo jathe m̄i ja, xquet'a gä b̄i m'm̄erp̄u. ² N̄ugä dr̄a Xuua, dá n̄ugä r̄a mac̄a d̄an̄ih̄ni ngue r̄a 'da'yo Jerusalén bí 'ȳε m̄ahets'i bí 'b̄u Oja. X̄i n̄hoqui tengutho n'na r̄a novia 'm̄o x̄a n̄hoqui ngue d̄a m̄ε rá nd̄o. ³ Dá øc̄a n'na r̄a hȳa bí 'ȳε m̄ahets'i p'uya, p̄ε r̄a nd̄ots'edi gä 'ȳεna:

—A n̄uyá, n̄un̄a Oja 'dap'ua 'b̄uh̄mi ȳo ja'i n̄aya. 'N̄ε gue'ua ȳo ja'i Oja'ua. Ȳo ja'i p'uya, n̄un̄a Oja gueh̄n̄a ȳo Oja na. ⁴ N̄un̄a Oja, d̄a d̄ujp̄abi ȳo guid̄a ȳo ja'i m̄i ja m'm̄et'o. Ya h̄inda du ȳo ja'i. Ya h̄indi nzoni, ya h̄indi nya d̄umm̄i. Ya h̄indi hȳenni. Porque nu hangū r̄a n'ua m̄i ja m'm̄et'o, gä bi zep'ua.

⁵ Nuna Oja hup'u ja rá nthuts'i p'uya, bi 'yena:

—Nuyá, ya dá øt'ä ngue gä bi gom'dan'yo te mi ja m'met'o ya —bi' yena.

Mahømbi nya p'uya, bi 'yenguí:

—Damí cuarta sacua ya yø hya gä mmangä ya. Porque nuya yø hya dí mmangä, gä majuaní. Guehya sä ngue gui 'yεc'εí ya yø hya dí xi'i ya —bi 'yenguí.

⁶ Mahømbi 'yengbaya:

—Ya bi nja'a te gä mi ja ngue di nja ya. A nugä dí 'bui para zantho. Porque ya nmi 'bucä p'u bá fadi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya nu yø cosa i ja, jap'u rá nzequi, pe nugä gä sigue gä m'mui para zantho. A nuyá, nu to tütthe, nup'u pøhra dehe ngue rá 'da'yo te, gä japi dá zitho, hñte dá gut'i. ⁷ Nguna gä ørpe to dá bøní ngue dá dapra nts'o i ja. Gue'a dá gohi ngue ma basi'a. Nugä p'uya, gueque drá Oja gra ja'i. ⁸ Pe yø ja'i ngue su dá zä rá n'u conná gueque, dá gue'u bi hyep'u ma hya, yø ts'oc'εí, yø hyote, yø 'yots'om'mäi, yø 'yεte, 'nε'u thanne yø dahmu, gätho yø mambethani, guehya di tocabi dá map'u ja rá zabi di nc'uats'i ngue di danzø conná asufre ya. Gue'a rá yondi rá ndate'a p'uya.

⁹ Bá ε'a n'na'u yoto yø anxε mi theyø mohi ngue yu'u yoto yø ndate di nja, bi 'yenguí:

—Bí 'yεcua ya. Gä ut'a'i rá novia, rá xisu rá De'yo.

¹⁰ Ra Espíritu Santo bi pärcä ma nthandi. Dá nu ngue rá anxε bi zixcaguí p'u bí ja n'na rá danyuni xandønhets'i. Ja dá nugä p'u rá macä danihni Jerusalén ngue bí 'yε mahets'i bí 'bu Oja. ¹¹ Nuna rá danihni p'uya di yoxni, porque ja 'bup'u Oja. Nu'a

gui yoxni, tengutho gui yoxni yø do mazihotho, tengu yø do ngue ra jaspe. Nthanditho asta mbo ra hnini, porque ra hnini, ja tengutho ra xito ngue thotra nthandi ra ja'i. ¹² Nuna ra hnini p'uya, ga ra jado ra nyani. 'Ne xanhets'i ra jado n'youi. Ja 'de'ma yoho yø goxthi. N'na ngu n'na yø goxthi p'uya, 'bai 'da'a n'na ra anxε. Nup'u ja yø goxthi p'uya, nt'ot'i p'u yø thuhu'u 'de'ma yoho yø ts'ant'u ra Israel. ¹³ Nup'u ja ra hyo ra hnini ngue ni bøxyadi, ja hyu yø goxthi. Nup'u ja ra hyo ra hnini ni gohi ngue norte, ja hyu yø goxthi. Nup'u ja ra hyo ra hnini ni gohi ngue sur, ja hyu yø goxthi. Nup'u ja ra hyo ra hnini ni hyu ra hyadi, ja hyu yø goxthi. ¹⁴ Nu'a ra jado di thesra hnini p'uya, nup'u ba fadi, n'youi 'de'ma yoho yø do ngue bra bebo. N'na ngu n'na'u yø do, nt'ot'i p'u yø thuhu'u 'de'ma yonc'ei yø representante ra De'yo.

¹⁵ Nuna ra anxε bi zocä p'uya, ha n'na ra t'o ngue ra oro ngue di 'yenna danihni. Co 'nehyo goxthi da 'yennbi, cona jado di thesra hnini da 'yeni. ¹⁶ Ra danihni p'uya, ja goho yø ts'at'i, ga 'da'igu ga njanni ga goho yø hyo. Ra anxε p'uya bi 'yenna danihni cona t'o i ha. Nu'a bi zhra t'eni 'mø mi 'yeni, yo mahua'i 'ne yo ciento kilómetro ga njanni ra hnini. Ga 'da'igu ga njanni ga goho yø hyo. Co 'ne'a ga nhets'i yø ngu, ga 'da'igu. ¹⁷ Mi 'yenna jado di thesra danihni p'uya, tengutho yø t'eni yø ja'i di 'yoni, njarbatho ra t'eni bi 'yotra anxε. Bi zhi hyate magoho metro ra t'eni.

¹⁸ Nuna ra jado di thesra hnini p'uya, ga gue'u yø do mazihotho ni hu ngue ra jaspe n'youi. Ra hnini p'uya ga ra oro, pømhyats'i ra hnini tengutho ra xito. ¹⁹ Nu'u yø do bra n'youi ra ndæcjado,

māzihotho yø do n'youi. 'Dama 'dan'yo yø cahu yø døn̄i n'youi. Nu'a rá m̄di rā do, rā dosp̄i n̄i h̄u ngue rā jaspe. Nu'a rá yoho rā do, rā c'anga do n̄i h̄u ngue rā zafiro. Nu'a rá hyu rā do, rā 'boc'angūi n̄i h̄u ngue rā ágata. Nu' rá goho rā do, rā j̄xhm̄u n̄i h̄u ngue rā esmeralda. ²⁰ Nu'a rá c̄at'a rā do, rā m̄ego rā do, mā uants'i rā t'axi n̄i h̄u ngue rā ónice. Nu'a rá 'dato rā do, rā thenga do n̄i h̄u ngue rā cornalina. Nu'a rá yoto rā do, rā c'axt'i n̄i h̄u ngue rā crisólito. Nu'a rá hyato rā do, rā j̄xhm̄u n̄i h̄u ngue rā berilo. Nu'a rá ḡato rā do, rā c'axt'i n̄i h̄u ngue rā topacio. Nu'a rá 'd̄et'a rā do, x̄a nc'amm̄i n̄i h̄u ngue rā crisoprasa. Nu'a rá 'd̄e'm̄a'da rā do, rā c'angūi n̄i h̄u ngue rā jacinto. Nu'a rá 'd̄e'm̄a yoho rā do, rā 'boj̄poi n̄i h̄u ngue rā amatista. ²¹ A nu'̄u 'd̄e'm̄a yoho yø goxthi p'̄uya, ḡa rā perla'̄u 'd̄e'm̄a yoho yø jut'i. N'na rā perla bi zits'i n'na ngu n'na yø jut'i. Nu'̄u yø caye rā dan̄ihni ḡa rā oro. P̄omhyats'i yø caye tengutho rā xito.

²² Nu'p'̄u ja rā hn̄ini, h̄inte n̄i n̄ija dá nugā p'̄u. Porque n̄una Oja mā Hm̄uh̄u jase rá ts'̄edi, guehna 'b̄ui ḡa rá nḡani rā hn̄ini n̄a. Da guehra D̄e'yo p'̄uya, xquet'a 'b̄ui ḡa rá nḡani rā hn̄ini. ²³ Nu'p'̄u ja rā hn̄ini, ya h̄imma hyoni p'̄u rá nyot'i rā hyadi, ogue rá nyot'i rā zana di yorb̄u. Porque Oja co 'n̄ehra D̄e'yo, gue'̄u di yot'i ḡa rá nḡani rā hn̄ini'̄u. ²⁴ Nu'a rā nyot'i bi n̄exp̄a ja rā dan̄ihni, gue'a nn̄opa nyot'i yø ja'̄i 'b̄up'̄u ja yø nación. Nu'̄u yø d̄ast'abi 'b̄ui ḡa rá nḡani nx̄imh̄ai, n̄u te ḡama cosa p̄ets'i, ḡa p̄enh̄ni, n̄i map'̄u ja rā hn̄ini ngue mad̄äpi Oja. Porque nu'a te mat'unn̄i Oja, gue'a ḡa ndanne Oja yø ja'̄i'a. ²⁵ Nu'̄u yø goxthi jap'̄u ja rā hn̄ini, hangū rā pa nsoqui.

Porque ya h̄in'y_u p'_u rā xui. ²⁶ Nu hangū yø ja'i 'b_up'_u ja yø naci_on, nu te gā p_et_s'i, gā haxp_u ja rā danihni ngue ma_dāpi Oja, porque gue'a gā ndanne Oja yø ja'i'a. ²⁷ Nu p'_u ja rā hnini, ya h̄in tema nts'o da ma ma_cu_t'i p'_u. Nu rā ja'i xants'o te ga 'yo, ya h̄inda y_urb_u'a. Ni xinga gue'u yø ja'i mmanna fehni da y_urb_u. Nu'u yø ja'i da ma ma_cu_t'i p'_u, gue'u yø ja'i nt'ot'ibi yø thuhū p'_u ja rā libro ca rā De'yo. Porque nuna rā libro na, ja nt'ot'i p'_u yø thuhū ya yø ja'i di nthēui rā 'da'yo te.

22

¹ M'mefa p'_uya, mahōmbi 'yurcagui rā anxε p'_u ja rá nhudi Oja co 'nēhrā De'yo, ja bí p_op'_u n'na rā ndø hogdehe di unna 'da'yo te. Di yoxni rā dehe tengu gui yotra xito. ² Nuna rā dācaye jap'_u ja rā hnini, made rā caye o rá 'yu rā dehe. 'Da'a n'na nguadi yø hyo rā dehe p'_uya, 'bāp'_u yø za di unna 'da'yo te. 'De'ma yondi zūdi ngue n'na jeya. Porque n'nashna ngu n'nashna zūdi. Nu'u yø xi rā za p'_uya, gue'a rā nt'øthe ua ja rā ximhāi'a. ³ H̄injam'mø tema nts'o di njap'_u ngue di nja rā castigo. Porque Oja co 'nēhrā De'yo, nu p'_u ja rā hnini ja rá nhudi p'_u. Nu'u yø ja'i Oja p'_uya, ja 'b_up'_u ngue thanne. ⁴ Nuya yø ja'i ya, dá nurpa rá hmi Oja, 'nē nt'ot'ibi rá thuhū Oja p'_u ja yø dε yø ja'i. ⁵ Ya h̄in'y_u rā xui p'_u ja rā hnini. Yø ja'i 'b_up'_u, ya h̄ingui honyø lámpara di nyot'i. Ni xingra hyadi di honi ngue di yorpi. Porque guehna Oja yø nyot'i yø ja'i. A nu'u yø ja'i 'b_up'_u ja rā hnini, gue'u di ndast'abi hangū rā pa'u.

⁶ Nuna rā anxε p'_uya bi 'yēngui:

—Nūya yø hya ja ua, gä majuan̄i ya. Da zä gui 'yεc'εi gätho ya yø hya ya. Nunā rā Hmu mā Ojah̄u, nu'mø yø pa xathogui, xā bεnnbabi yø pøngahya ya yø hya bi mā. Pε nu rā ora ja p'aya, nunā rā hya ja ngue di nja n'na zihmantho, guesε rá anxε Oja bá penhya ngue da xipyø mēfi Oja ya yø hya ja ua.

⁷ Nunā rā Jesús bi 'yεnā:

—N'na zihmantho 'mø dá εcä —bi 'yεnā.

Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i da 'yεc'εi nā rā hya ja ua, 'nε da 'yøt'ya yø hya nt'ot'i rā libro ja ua.

⁸ Nugä drá Xuua, go dá øcä ya yø hya ja ua. Nu te dá nu, gue'a rā hya nt'ot'i'a. Høntho dá øde 'nε da nu'a te ja ngue gā nnu, dá ndantyoħmu p'aya ngue di nne xcā thanne rā anxε bi 'yurcagui ya yø hya dá nu. ⁹ Pε rā anxε bi 'yεngui:

—Hin'na, ogui thannegui. Porque xquet'a rá mēfithogä Oja tengutho'i ngue rá mēfi'i Oja. Co 'nε'u ni cu mmāmbrá hya Oja, co 'nε'u yø ja'i εc'εi nā rā hya nā 'nε di ho da 'yøt'e te gāmā hya nt'ot'i rā libro ja ua, gä yø mēfitho Oja. A nu'i, dami thanne Oja —bi 'yεngui.

¹⁰ Pε mahømbi 'yεngui:

—Yogui co'mrā hya nt'ot'i rā libro ja ua. Porque man'na ni guatrā pa di nja ya yø hya nt'ot'i ua.

¹¹ Nu rā ja'i ngue nne di siguetho rá nts'oc'εi, ya di sigueh mā rá nts'oc'εi 'mø —εnā—. Nu rā ja'i di ho da 'yøtrā nts'o, ya di sigueh mā da 'yøtrā nts'o 'mø —εnā—. Pε nu rā ja'i di ho da 'yøtrā nho, di sigueh mā da 'yøtrā nho. A nu rā ja'i ya xā unnā mmāi Oja, di sigueh mā da dεn'Oja, 'yonjam'mø di hεgui.

¹² Rā Jesús mahømbi 'yεnā:

—A nuyá, n'na zihmantho 'mø dá ɛcä. Ga ma hannbabí yø nzäbi n'na ngu n'na yø ja'i ngue ga jut'i. Ogue xanho, ogue xants'o te xa 'yøt'e, gue'a yø nzäbi da hyan'a. ¹³ A nugä dí 'bui para zantho, porque ya nmi 'bucä p'u bá fadi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa ja ya, jap'u rá nzεgui, pe nugä ga sigu ga m'mui para zantho.

¹⁴ Ra mmεnthi bi nthεui ra ja'i da menyø he ngue hangü ra pa xta nt'axi. Porque guehya yø ja'i di njapi da zaprá ndät'ä ra za di unna 'da'yo te ya. 'Nε di njapi da yurbu ja ra danihni. ¹⁵ Pe nu'u yø ja'i himbi 'yεc'εi ya yø hya ja ua, da gop'u thi'u. Yø 'yεte, yø 'yots'om'mäi, yø hyote, da guehyø ja'i thanne yø dahmu, 'nεhyø mambεthani, gä da go'a thi.

¹⁶ Ra Jesús mahømbi 'yεna:

—Nugä drá Jesús, dá penhnä ma anxε bi manya yø hya ja ua, n'namhma da sifi gätho yø 'yεc'εi di mpεti ndap'u bi zä. Go guecä rá mbom'metogä ra David, 'nε go guecä'a ra dasø bí pøx'mø xudj di dayot'i rá thai —bi 'yεna.

¹⁷ Nu'a ra Espiritu Santo co 'nεhrá xisu ra Dε'yo, i εna n'na ngu n'na:

—Bá εhe.

A nu to gätho øhya yø hya ja ua, xquet'a jatho da 'yεna:

—Bá εhe —da 'yεna.

Nu ra ja'i tuthe, dá εhe da zidra dehe nuna di unna 'da'yo te. Hinte da gut'i.

¹⁸ Nu to gä øde hanja na rá hya Oja nt'ot'i ra libro ja ua, dami 'yøhma xanho hanja na ra hya na. Nu to da hyuts'i zits'u ra hya ja ua, xquet'a Oja da hyuspabi'a ra ndate nt'ot'i ra libro ja ua. ¹⁹ Nu ra ja'i da hyaquí zits'u ya yø hya nt'ot'i ra libro ja ua,

xquet'a da hyajpabi Oja rá thuhū ra ja'i p'ua ja ra libro nt'ot'i yø thuhū yø ja'i di nthεui ra 'da'yo te. Ya hīndi njapra ja'i di m'map'ua ja ra maça danihni mmanña libro ja ua.

²⁰ Nū'a mmanya yø hya ja ua, i εna:

—N'na zihmantho 'mø dá εcä —i εna.

Xanho ngue ngu'a di nja. Bá εhe grá Hmu Jesús.

²¹ A nuyá, nuna ma Hmuhε Jesucristo, di japi gätho'ahε. Da ngut'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f